

Fågelrapport för Dalarna 2001

Magnus Elfving, Anders Hans, Lars Hansson, Lars-Göran Hansson, Yngve Hareland, Gittan Mattsson samt Magnus Strömberg

Härmed presenteras fågelrapporten för 2001 från Dalarnas rapportområde. Den följer den rapporteringsguide som var införd i FiD 4:00 och bygger på cirka 2 900 data-lagda rapporter. Cirka 230 rapportörer har bidragit med observationer och utan deras insats skulle denna sammanställning inte ha varit möjlig att göra. Alla rapportörer tackas härmed för sina mycket värdefulla bidrag till kunskapen om Dalarnas fågel-fauna.

Antalet rapporter är något lägre än året innan. En av orsakerna till detta kan vara att vi i år valt att inte ta med rapporter som enbart ringts in till "Dalasvararen".

Antalet rapporter från respektive kommun varierar stort. Man kan bland annat konstatera att två kommuner, Borlänge och Hedemora, svarar för mer än 30 procent av alla rapporter. Ungefärligt antal fynd i respektive kommun var följande: Avesta 100, Borlänge 600, Falun 230, Gagnef 70, Hedemora 440, Leksand 130, Ludvika 400, Malung 380, Mora 160, Orsa 100, Rättvik 50, Smedjebacken 30, Säter 50, Vansbro 50 och Älvdalen 100.

Som rapportmottagare under 2001 har Lars-Göran Hansson fungerat med hjälp av sammanställare som finns i varje kommun. För adresser till dessa se FiD 3:01. Ungefär hälften av årets rapporter har hämtats från Svalan, det rapportsystem som finns på Internet och administreras av SOF i samarbete med Club 300. Som ansvarig för arbetet med Svalan har Håkan Olsson fungerat. Alla rapporter införs efter granskning till riks:arkiv. Granskning och komplettering av rapport har gjorts av Pelle Adenäs.

Arets rapport till FiD har skrivits av:

Gittan Mattsson: Lommar – skrakar.
Yngve Hareland: Rovfåglar, mås-fåglar-alkor.
Anders Hans: Hönsfåglar – vadare.
Lars Hansson: Duvor – pipilärkor.
Magnus Elfving: Arlor – sångare.
Magnus Strömberg: Kungsfåglar – sparvar.
Lars-Göran Hansson: Inledning, diverse kommentarer.

området). Dessa summer har även justerats retroaktivt.

Fynden från Højämsområdet samt från delar av Södra Hörken (d.v.s. den del av Ludvika kommun som hör till landskapet Västmanland) listas separat efter varje art-sammanställning.

Rapportera tidigare

RRK uppmanar alla att rapportera tidigare, gärna redan i november för de fynd som är gjorda under vår och sommar. Sena fynd kan skickas in som tillägg under januari. Alla rapporter som kommer in till rrk efter den 30 januari riskerar att inte komma med i den sammanställning som ligger till grund för årsrapporten. Sena rapporter innebär också att vissa områden och arter blir ofullständigt redovisade. Alla uppgifter som kommer in sparas dock i DOF:s rapportarkiv för eventuell framtida bearbetning.

Tyvär så saknas även i år ganska många raitetsbeskrivningar. En del av dessa kommer förhoppningsvis att kunna publiceras som tillägg i årsrapporten för 2002.

När det gäller arter som skall granskas så bör beskrivningen skickas in direkt efter observationsstillfället. Tänk på att arter som granskas av RK måste vara inskickade till RRR senast 10 januari för att komma med i årets rapport.

Använd helst den speciella RK-blanketten när ni beskriver ett fynd. Blanketten finns för utskrift på DOF:s hemsida "www.sofnet.org/dof/rrk" eller på Dala212:s hemsida "dala212.cjb.net".

På hemsidan finns även aktuell rapporteringsguide samt en Excelfil för inmatning av rapporter vilken underlättar oerhört för oss.

Instruktioner för rapportering- en publiceras årligen i FiD nr 4.

Den guide som gäller för 2002 var således införd i FiD 4:01. Rapport och andra frågor angående RRR:s arbete skickas till Lars-Göran Hansson, Krångvägen 4, 796 30

Älvdalen. Använd gärna e-post: nlg.hansson@swipnet.se

Fågelåret 2001

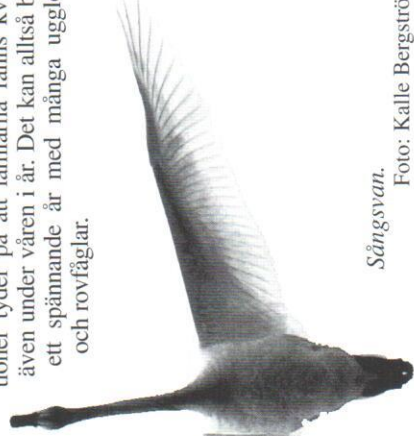
Landskapet berikades inte med någon ny art under år 2001. Fyndet av rödhuvad tömskata är dock fortfarande under behandling av RK. Ytterligare ett fynd av en eventuell ny art, fläckskogstrast, är under behandling av RK. Fyndet av amerikansk tundrapipare som gjordes vid Højjärn, Ludvika under 2000 har godkänts av RK. Fyndet påverkar inte antalet fynd av kategori A-C inom landskapet utan dessa är oförändrat 302. Antalet A-C arter inom hela rapportområdet ökade till 308 då ett fynd av citronärla gjordes inom rapportområdet. Andrafynd noterades av vitgump-snäppa, även denna utanför landskapet. Tredje fyndet av amerikansk kopparrand noterades.

Bland övriga ovanliga fåglar kan nämnas fjällgås, brun glada, röd glada, jaktfalk, labb, större pipilärka, höksångare, taigasångare samt trastsångare. Av arter som betraktas som rymlingar (kategori E) gjordes fynd av chilensk blåsand, strippgås och svart svan.

Gott om lämlar

Ingen ny häckart kunde konstateras under året. Mycket glädjande var att pilgrimsfalken häckade för andra året i rad i landskapet. Två par påbörjade häckningar men tyvärr så misslyckades det ena paret.

I fjälltrakterna skedde en invasion av fjälllämmel under hösten och vissa informationer tyder på att lämlarna fanns kvar även under våren i år. Det kan alltså bli ett spännande år med många ugglor och rovfåglar.

Sångsvan.

Foto: Kalle Bergström

Smålom *Gavia stellata* (H)

Rapporterade häckningar fördelade kommunvis. Falun: 2 häckningar (Hans-Olov Bond, Fredrik Friberg, Hanna Friberg). Malungs sn: Av 47 häckande par fick 31 par sammanlagt 40 ungar. Av dessa blev 29 ungar flygga från 28 par. (Börje Dahln, Janne Dahln). Transtrands sn: Häckning (Birger Johansson). Lima sn: Av 11 häckande par fick 9 par sammanlagt 13 ungar. Av dessa blev 6 ungar flygga från 6 par. (Börje Dahln, Janne Dahln, Börje Flygar). Orsa: 2 häckningar (Per Ax). Rättvik: 1 häckning (Mats Björklund). Smedjebacken: 1 häckning (Bertil Rahm). Vansbro: 2 häckningar (Rune Heens).

Sammanlagt noterades 134 smålom i Malungs sn och 35 i Lima sn (Börje Dahln) En stor ansamling på 30 individer sågs i Väsman Ludvika 28.4 (Mikael Ohlson).

Storlom *Gavia arctica* (H)

Vinterfynd: Endast 1 vinterfynd och detta den 16.1 i Smedjebacken (Martin Rydberg-Hedén, Mikael Ohlson).

Stora ansamlingar: Som mest 67 ex 22.4 Glöttret, Borlänge (Håkan Olsson). Mer än 50 ex 28.4 Åmåsång. Mora kn (Caj Runesson).

Smådopping *Tachybaptus ruficollis* (h, 2)

Endast två fynd under hela året. 1 ex 15-16.4 Flinesjön, Hedemora kn (Lotta Bonde, Mikael Ohlson, Nils-Erik Björkbacka m.fl.) och 1 ex 6-7.5 Glaningen, Ludvika kn (Martin Rydberg Hedén, Mikael Ohlson).

Skäggdopping *Podiceps cristatus* (H)

Fynd i Västerdalarna: Från Malungs sn rapporteras 1 ex sträckande 3.5 Hole (Janne Dahln), 1 ex 8.5 Bullsjön (Janne Dahln, Birger Johansson) och 1 ex 10-29.5 Flygfället (Janne Dahln, Göran Bergman m.fl.).

Stora ansamlingar har även detta år setts i Hedemoratrakten. Största noterade ansamlingen är 80 ex 15.4 Brunna, Hovran. Ca 50 individer observerades i Brunnsjön både i maj och juli (Samtliga Berndt Söderlund).

Enstaka vinterfynd: 1 ex 9.12 Hörksbyn, Grängesberg, Ludvika kn, Västmanland (Bertil Rahm) och 1 ex rastande 31.3 Sörbogrundet, Hedemora (Berndt Söderlund).

Gråhakedopping *Podiceps griseogenus* (h)

Enda rapporterade häckningen i år var i Bingsjön, Rättviks kn där 2 ad + 3 pull observerades (Gunnar Bäck, Fredrik Friberg, Helge Röttorp m.fl.).

Övriga observationer: 1 ex 1.5-9.6 Fatburen, Hedemora kn (Nils-Erik Björkbacka, Håkan Olsson m.fl.), 2 ex 9.5 Lindånget, Orsa kn (Per Ax), 1 ex 12.5 Vattnäs, Mora kn (Lars Hansson), 1 ex 10.6 Flinesjön, Hedemora kn (Vesa Juujärvi) och 1 ex 20.8 Utsund, Avesta kn (Berndt Söderlund).

Svarthakedopping *Podiceps auritus* (H)

Häckningar: 4 pull observerades 8.5-2.7 i Vassjön, Sör Amsberg, Borlänge kn (Yngve Johansson, Håkan Olsson, Gunnar Bäck m.fl.). 1 par häckade i Gällingsföjtjärnen, Malungs sn (Bertil Helmersson). 2ad+1 pull 7.7 Fisklösen, Huln, Vansbro kn (Janolf Granberg), 3 ex 1.6 varav ett par häckade i Svatnästjärn, Transtrands sn (Birger Johansson). I Önsbacksdammen, Falun sågs 2 vuxna besöka bo 18.5 (Hanna Friberg, Fredrik Friberg) men ingen häckning konstaterad trots att de syntes nästan hela maj månad (Börje Pettersson)

Storskarv *Phalacrocorax carbo* (F)

Vinterfynd: 2 ex uppehöll sig 30.1-12.5 i Bullerforsen, Borlänge kn (Yngve Johansson,

Nils-Erik Björkbacka m.fl.) samt samma 2 ex 30.1-3.2 vid Ovandal, Borlänge kn (Håkan Olsson, Håkan Sandin m.fl.), 1 ex 6.2 Hånoret, Lima sn (Rune Johansson).

Sommarfynd: 1 ex 1.6-31.8 Vattholmsskären, Leksands kn (Lars Hansson, Anders Hans), 1 ex 4.6 Soldkalvarna, Sollerön, Mora kn (Simon Lundberg).

Antalet ökar stadigt. Under året sågs ett 40-tal individer att jämföra med 1990 års rapport då det stod att läsa "Fem fynd under året är en hög notering".

Rördrom *Botaurus stellaris* (69,6)

Totalt sågs och hördes 6 individer under året vilket är ett normal antal.

1 sågs och tutade 21.4-2.6 i Svinesjön, Dala-Husby, Hedemora kn (Lars Wallström, Bertil Sjöblom, Berndt Söderlund Bertil Rahm), 2 tutande 5.5-10.6 Flinesjön, Hedemora kn (Berndt Söderlund, Yngve Johansson, Vesa Juujärvi m.fl.), 1 tutande 7.5-10.6 Kyrkbyttjärn, Falu kn (Gittan Matsson, Gunnar Johnson, Börje Pettersson m.fl.), 1 adult rastade och fiskade 28.5 nedanför tornet i Hällagrundet, Hovran, Hedemora kn (Fredrik Friberg), 1 tutade 1.6 Husom, Lima sn (Kenneth Persson).

Fyndet i Lima var det första fyndet i Malungs kommun. För 4:e året i rad spelade en individ vid Kyrkbyttjärn, Falun.

Gråhäger *Ardea cinerea* (H)

Häckning: En individ byggde bo 23.4 vid Svinesjön, Hedemora kn (Berndt Söderlund) men det är osäkert om det blev en häckning. Flera bon 26.5-16.6 vid Utsund, Avesta kn (Berndt Söderlund), 2 ad + 2 pull 1.7 Glaningen, Ludvika kn (gm Nya Ludvika Tidning).

Vinterfynd: 1 ex 14.1 Brunnsjön, Hedemora kn (Berndt Söderlund) och 2 ex 7.12 sträckande över centrala Ludvika (Bertil Rahm).

Knölsvan *Cygnus olor* (H)

Totalt rapporterades 25 häckningsförsök varav 6 lyckade häckningar med 17 konstaterade ungar – om än inte alla flygga – varav den nordligaste i Myckeln, Älvdalens sn (Lars-Göran Hansson, Magnus Åström). Hela 6 par på bo i Limsjön, Leksands kn (Fredrik Friberg) men inga rapporterade ungar.

Mindre sångsvan *Cygnus columbianus* (T)

Värfynd: 1 ad 20.3 Näsgårdsön, Hedemora kn (Yngve Johansson, Eddine Hodi). 1 ad 6.4 Ovandal, Borlänge kn (Erik och Nils-Erik Björkbacka, Håkan Sandin, Gittan Matsson), 2 ad och 2 2K 11-12.4 Dala-Husby, Hedemora kn (Yngve Johansson, Berndt Söderlund) och ytterligare 1 ad 12.4 Trollbosjön, Hedemora kn (Berndt Söderlund), 1 2K 14.4 Hamre, Hovran, Hedemora kn och 1 2K samma dag i Trollbosjön, Hedemora kn (Johan Gelting-Nyström, Mikael Ohlson). Kan ha varit någon av dessa individer som 15.4 gästade Svinesjön, Hedemora kn (Pelle och Anette Adeniäs). Sista värfyndet var 1 ad 23.4 Svinesjön, Hedemora kn (Berndt Söderlund).

Höstfynd: 5 ad 16-18.10 Fatburen, Hedemora kn (Yngve Johansson, Eddine Hodi, Thorild Jonsson) samt 3 ad + 1 1K 29.10 Åmåsång, Mora kn (Caj Runesson).

Sångsvan *Cygnus cygnus* (H)

Häckningar kommunvis: Borlänge: En häckning 16.6 Idkerberget (Sten-Erik Bohlin) Falun: 3 ungar som nådde flygfärdig ålder i Årtsjön (Hans-Olov Bond Mats Jansson, Anna Hyden, Lotta Bonde). Hedemora: 4 pull sågs i Flinesjön (Yngve Johansson, Eddine Hodi Berndt Söderlund), 1 par Svinesjön (Fredrik Friberg). Leksand: Ett par vid bo Lundbjörkstjärn 13.5 (Anders Hans) men osäkert om häckningen lyckades. Ludvika: 3 juvenil i Glaningen, Blötberget samt 1 konstaterad häckning Norsen (Sten-Erik Bohlin, båda observationerna).

Malung sn: Osäkert antal pull Acksjön (Börje Dahlén). Lima sn: 3 pull Hånoret (Kenneth Persson), 4 pull S. Tremsjön (Rune Johansson). Älvdalen: Två par vid bo Norräs 13.6 samt ett par vid bo Björnsjön 14.6 (Curt Carlqvist, båda obsarna). Särna: 3 ungar Övre Glysjön (Magnus Åström).

Stora ansamlingar: 1150 ex Isaksbo Avesta 4.4 (Berndt Söderlund). Som vanligt samlades stora mängder sångsvan i Hedemora området de två första veckorna i april. Som mest rapporterades 1800 ex den 8.4 (Per Inge Josefsson).

Ludvika kn, Västmanland

Konstaterad häckning med 3 pull Hötjärn, Grängesberg, Ludvika kn (Bertil Rahm, Sten-Erik Bohlin).

[Svart svan *Cygnus atratus*] (2,1)

1 ex rödde sig mellan 8.4 och 5.5 i Dala Husby-Flinesjö-området, Hedemora kn (Börje Pettersson, Berndt Söderlund m.fl.). Tredje fyndet av denna australiska svanart som räknas som rymling, dvs. kategori E. Tidigare fynd var 1994 i Hovranområdet och 1998 i Limåviken, Siljan, Leksands kn.

Sädgås *Anser fabalis* (H)

Totalt har det under året observerats runt 2 200 ex att jämföra med 1997 då man räknade med max 500 ex!

Under häckningstid varnade 1 ex 1.6 norr TjärnvalLEN, Älvdalens sn (Alf Nordin).

Vinterfynd: Årets första observationer var 3 ex 1.1 Torsång, Borlänge kn (Ulla Olofsson) och årets sista observation var 1 ex 1-8.12 som rödde sig i trakterna av Kanotstadion och Övre Svärdsjö, Borlänge kn (Yngve Johansson, Eddine Hodi, Erik och Nils-Erik Björkbacka).

Stora ansamlingar, vår: Mellan 8-22.4 sågs i Avesta kn som mest 85 ex Isaksbo, 150 ex Sonnboviken och 50 ex Utsund (samtliga observationer Berndt Söderlund). I Hedemora kn observerades de första stora flockarna 29.3 med 55 ex Brunna, Hovran och 75 ex Fatburen (Yngve Johansson, Eddine Hodi). Flera hundra ex observerades i början av april i Dala Husby och som mest 350 ex 9.4 (Berndt Söderlund m.fl.). Rekordet för Fatburen var 180 ex 2.4 (Yngve Johansson, Eddine Hodi m.fl.). Som mest 150 ex i Flinesjön 14-22.4 (Mikael Ohlson) och 250 ex i Svinesjön 12-16.4 (Berndt Söderlund). Största noteringen vid Trollbosjön var 180 ex 15.4 (Berndt Söderlund m.fl.).

Stora ansamlingar, höst: Hedemora kn: Hela oktober var stora flockar i Fatburen och Flinesjön. Den 28.10 syntes som mest 200 ex i Fatburen (Berndt Söderlund, Yngve Johansson, Eddine Hodi) och som mest 170 ex 13.10 i Flinesjön (Berndt Söderlund m.fl.) samt 130 ex 6.10 Svinesjön (Berndt Söderlund).

Spetsbergsgås *Anser brachyrhynchus* (T)

Upp till 5 ex rapporterades 2.4 i Dala-Husby- Flinesjöområdet, Hedemora kn (Yngve Johansson, Eddine Hodi, Håkan Olsson, Börje Pettersson m.fl.). Troligen var det samma 5 ex som rödde sig runt i området och rapporterades sista gången 22.4 från Flinesjön (Pelle Adenäs, Bertil Rahm, Håkan Olsson m.fl.), 1 ex 15.4 Sonnboviken, Avesta kn (Berndt Söderlund). 3 ex 9.5 Ljusjön, Ludvika kn (Mikael Ohlson) samt enda höstfyndet 1 ex 21.9 Kyrkbyfjärn, Falu kn (Grittan Matsson).

Bläsgås *Anser albifrons* (T)

Vårfynd: 2-4 ad 25-28.3 Näsgårdsön, Hedemora kn (Yngve Johansson, Håkan Olsson, Nils-Erik Björkbacka m.fl.). Det är stor sannolikhet att det rör sig om samma 2-3 ex som rapporterades mellan 3-16.4 i Husby området, Hedemora kn (Ulf Kolmodin, Berndt Söderlund, Thorild Jonsson m.fl.)

Höstfynd: 2ad, 1 1K 18-21.10 Fatburen, Hedemora kn (Yngve Johansson, Bo Hultgren, Berndt Söderlund m.fl.). 1 1K 29.11 Sonnboviken, Avesta kn (Fredrik Friberg) samt 1 ex 22.10 Fatburen, Hedemora kn (Bengt Eriksson).

***Fjällgås** *Anser erythropus* (12,1)

1 ad, färgmärkt, 26.8-12.9 Västerbyhytta, Smedjebackens kn (Håkan Dahlström, Håkan Olsson m. fl.).

Fågeln sällskapade med en vitkindad gås och hundratalet kanadagås.

Grågås *Anser anser* (H)

Häckningar kommunvis. Borlänge: Sedan något år tillbaka häckar ett par i Bullerforsen (Nils-Erik Björkbacka). Aven en häckning i Stora Holmsjön (Ulla Olofsson). Falun: Åter en häckning i Lilla Vällan (Micke Svensson). Hedemora: Som mest sågs 50 pull samtidigt 20.6 vid Starbotornet, Flinesjön (Håkan Olsson m.fl.). En häckning vid Näsgårdsön (Fredrik Friberg) samt en vid Svinesjön (Berndt Söderlund). Leksand: Aven vid Limsjön i konstaterades en häckning (Anders Hans, Håkan Olsson).

Endast ett vinterfynd detta år, 1 1K 2.12 Kärtylla/Glöttret, Borlänge kn (Yngve Johansson, Eddine Hodi).

[Stripgås *Anser indicus*] (20,8)

En "stripgåsinvasjon" där mycket tyder på att landskapet besöktes av åtta olika individer under september. 2 ex 2-10.9 Gärde, Gagnefs kn (Anders Hans, Håkan Olsson, Lars-Erik Nilsson, Ingrid Elm m.fl.), 1 ex rastande 21.9-21.10 i området Fatburen-Näs-Flinesjön, Hedemora kn (Bertil Rahm Ulf Kolmodin m.fl.) samt 5 ex 7-10.9 Lindånget, Orsa kn (Bengt Oldhammer, Lena Pettersson m.fl.).

Kanadagås *Branta canadensis* (H)

Vinterfynd jan-feb: En flock på 30 ex befann sig 1.1 vid Kanotstadion, Torsång, Borlänge kn (Yngve Johansson, Eddine Hodi) och den glesnade successivt till 1 ex den 12.2 (Nils-Erik Björkbacka, Håkan Olsson m.fl.). 2 ex uppehöll sig 10.1 i Bomsarvet, Borlänge kn (Yngve Johansson). Aven i Brunna Hedemora var det 300 ex den 1.1 som minskade till 90 ex den 6.1 (Berndt Söderlund). 2 ex 9.2 Västerdälälven, söder om Lugnet, Malungs sn (Mikael och Marcus Larsson).

Anmärkningsvärt var den stora flocken på mer än 1000 ex som rastade 10.12 vid Kyrkbyn, Gagnefs kn (Ingallill Paulsen, Britta Wallboom).

Vitkindad gås *Branta leucopsis* (h)

Vårfynd: 2 ex 12.5 Sanda, Mora kn (Lars Hansson) och 2 ex 28.5 Svinesjön, Hedemora kn (Fredrik Friberg).

Sommarfynd: 1 ex 1-2.6 Stora Holmsjön, Borlänge kn (Håkan Olsson, Yngve Johansson, Nils-Erik Björkbacka m.fl.) och troligen samma som sågs igen 9.6 vid Glöttret, Borlänge kn (Yngve Johansson, Eddine Hodi). 2 ad 10.6 Grangårde, Ludvika kn (Håkan Olsson, Marie Olsson, Bertil Rahm). 4-5 ex 20-29.6 Kyrkbyfjärn, Falu kn (Yngve Johansson, Håkan Olsson, Nils-Erik Björkbacka m.fl.).

Höstfynd: Ovanligt många höstfynd och anmärkningsvärt stora flockar noterades.

Under augusti-oktober syntes i Hedemora-Smedjebacken-Borlänge området 8 enstaka utspridda exemplar. 6 ex 21.10 Nordåker, Gagnefs kn (Pelle Florell). De större flockarna var 69 ex 9.10 Myckelbybadet, Amungen, Hedemora kn (Yngve Johansson, Eddine Hodi), 29-40 ex 10-11.11 Viggen, Hedemora kn (Fredrik Friberg), 130 ex 13.10 Flinesjön, Hedemora kn (Berndt Söderlund) vilket torde vara den största flocken genom tiderna i landskapet. I

Fåburen, Hedemora kn sågs 33 ex den 8.10 och ökade till som mest 80 ex den 16.10 men var nere på 6 ex till den 28.10 (Yngve Johansson, Eddine Hodi Bertil Rahm m.fl.). 16 ex 15-21.10 Hessesjön, Borlänge kn (Yngve Johansson, Erik Björkbacka, Bengt Eriksson m.fl.).

Sena höstfynd var 1 ex 10.11-8.12 Brunna, Hovran, Hedemora kn (Berndt Söderlund Fredrik Friberg) samt 1 ex 25.11 Fatburen, Hedemora kn (Berndt Söderlund).

Pruigås *Branita bernicla* (T)

Endast ett värfynd noterades, 1 ex 2.4 Orrsta, Sätters kn (Yngve Johansson, Eddine Hodi). Höstfynd: 1 ex 22-29.10 Backa/Danholm, Falu kn 22-29. (Kalle Bergström, Yngve Johansson, Håkan Olsson m.fl.). Hörd på nattsträck 9.10 över Marnåstjärn, Ludvika kn (Pelle Anette Adenäs).

Ett ovanligt dåligt prutgåsår!

Gravand *Tadorna tadorna* (118, 4)

1 ex 24-25.3 Hälla, Hovran, Hedemora kn (Berndt Söderlund, Håkan Olsson, Nils-Erik Björkbacka, Bertil Rahm m.fl.) samt 2 ex 25.4 Sörbogrundet, Hovran, Hedemora kn (Berndt Söderlund). En enda höstobs gjordes nämligen 1 ex, 1K 27.8 Sanda, Mora (Caj Runesson, Lars Hansson m.fl.). Totalt fyra ex vilket är en låg notering.

Bläsand *Anas penelope* (H)

Stora ansamlingar: Minst 500 ex 28.4 Funäsudden, Mora kn (Kjell Westerdahl, Caj Runesson).

Ludvika kn, Västmanland

Ca 140 ex 16-19.9 Jan Mattsdammen, Grängesberg, Ludvika kn (Bertil Rahm, Sten-Erik Bohlin).

*[Chilensk bläsand *Anas sibiratrix*] (0,1)

1 ex Kyrkbyfjärn, Falu kn 10-18.6 (Yngve Johansson* m.fl.).

Snatterand *Anas strepera* (h)

Värfynd: 1 par 25.4 Långlet, Mora kn (Anders Ennalm), 2 hanar 27.4 Somnboviken, Avesta kn (Berndt Söderlund), 3 hanar 2-3.5 Lilla Holmsjön, Borlänge kn (Bengt Eriksson, Håkan Olsson) och en av dessa hanar var kvar även 5.5 (Hans Malmsten). 1 par 11.5 Lindängst, Orsa kn (Lars Hansson) och 1 par 22.5 Hälla, Hovran, Hedemora kn (Berndt Söderlund). 1 hane 28.5 Svinesjön, Hedemora kn (Fredrik Friberg).

Två sommarobservationer: 1 par 21-22.7 Hällatornet, Hovran, Hedemora kn (Håkan Olsson) och 2 honfärgade 22.7 Forshuvudet, Borlänge kn (Håkan Sandin).

Höstfynd: 1 ex 19.8 Norrviken, Sollerön, Mora kn (Caj Runesson), 1 hane 23.8 Kyrkbyfjärn, Falu kn (Gunnar Johnson) samt 1 ex 17.10 Fatburen, Hedemora kn (Thorild Jonsson).

Kricka *Anas crecca* (H)

Stora ansamlingar: 100 ex 26.4 Svinesjön, Hedemora kn (Berndt Söderlund), 120 ex 26.4 och 100 ex 27.4 Flygfältet, Malungs sn (Janne Dahlén, Börje Dahlén), 100 ex 1.5 och 130 ex 6.5 Aspan, Dala-Husby, Hedemora kn (Berndt Söderlund, Erik och Nils-Erik Björkbacka), 120 ex 7.5 Limsjön, Leksands kn 7.5 (Fredrik Friberg). Minst 500 ex 28.4 och 750 ex 29.4 Funäsudden, Mora kn (Kjell Westerdahl, Lars Hansson, Henrik Lind m.fl.). 110 ex 7.7 Flinesjön, Hedemora kn (Berndt Söderlund).

Inga vinterfynd detta år. 750 ex vid Funäsudden är nära Dalarekordet om 850 ex vid Lindängst 24.4 1994.

***Amerikansk kricka *Anas crecca carolinensis* (6,1)**

1 hane 27-28.4 Truttjärn, Torsång, Borlänge kn (Yngve Johansson*, Nils-Erik Björkbacka*, Håkan Olsson m.fl.)

Gräsand *Anas platyrhynchos* (H)

Stora ansamlingar: Hela 1079 ex 13.1 samlade i Östanfors-Faluån-Tisken, Falun (Lars Wallström, Lena Wallström). 500 ex 20.10 Fatburen, Hedemora kn (Berndt Söderlund).

Stjärtand *Anas acuta* (h)

Stor ansamling: 5 par 29.4 Funäsudden, Mora kn (Lars Hansson, Henrik Lind m.fl.).

Årta *Anas querquedula* (H)

Nordliga fynd: 1 hane 10.5 Myckeln, Älvdalens sn (Lars-Göran Hansson). 1 1K 2.10 Bullsjön, Malung sn (Janne Dahlén)

Ludvika kn, Västmanland

Häckning: 1 hona med 4 juv 8.6 och 1 hona med 3 juv 17.7 Hötjärn, Grängesberg, Ludvika kn (Pelle Adenäs, Bertil Rahm).

Skedand *Anas clypeata* (H)

Nordliga fynd: 1 par 30.4 Flygfältet, Malungs sn (Janne Dahlén, Börje Dahlén) samt ett par 13.5 Tisjökölen, Lima sn (Hans-Erik Eriksson).

Minst 8 par höll till i Limsjön, Leksands kn under perioden 22.4-10.8 (Anders Hans, Håkan Olsson) men om det blev någon häckning framgår inte av rapporterna.

Brunand *Aythya ferina* (H)

Vinterfynd: 1 hona 6-14.1

Brunna, Hovran, Hedemora kn

(Berndt Söderlund Fredrik Friberg).

Stora samlingar: 15-30 ex rapporterades 10-15.4 Brunna, Hovran, Hedemora kn (Mikael Ohlson Berndt Söderlund, Yngve Johansson) med den vanliga fördelningen på ca 3/4 hanar.

Ludvika kn, Västmanland

I Jan Mattsdammen, Grängesberg, Ludvika kn sågs 10 hanar 29.6, 10 hanar samt 1 hona 5.8. och 16 ex 8-15.9 (Bertil Rahm).

Brunand.

Foto: Kalle Bergström

Vigg *Aythya fuligula* (H)

1 27.1 hane Myckeln, Älvdalens sn (Lars-Göran Hansson).

Anmärkningsvärt att inga häckningar eller stora ansamlingar är inrapporterade.

Bergand *Aythya marila* (H)

Fynd under häckningstid: 2 ex 25.6 Rösjöarna, Fulufjället, Särna sn (Weine Erlandsson). Senast arten konstaterades häcka i Rösjöarna var 1983.

Värfynd: 2 hanar 1 hona 4.5 Kyrkbyfjärn, Falu kn (Yngve Johansson, Håkan Olsson).

Ett par 15.5 Myckeln, Älvdalens sn (Mattias Högberg). 1 hane 28.5 Masugnén, Runn,

Falu kn (Fredrik Friberg). Vårfynden har alltid varit få i jämförelse med höstfynden.

Höstfynd: 1 ex 4.8 Vinäs, Mora kn (Caj Runesson), 1 par 19.8 Norrviken, Sollerön, Mora kn (Caj Runesson), 3 ex 6.10 Väsmån, Ludvika kn (Pelle Adenäs), 2 ex 12.10 Vattnäs, Mora kn (Lars Hansson), 2 ex 13.10 Lindånget, Orsa kn (Staffan Eklöv), 3 ex 23.10 Hessesjön, Borlänge kn (Erik Björkbacka).

1 Hovran, Hedemora kn sågs 2 ex 17.10 vid Brunna samt 5 ex 20-21.10 vid Snars Har (Berndt Söderlund, Bertil Rahm), 1 ex 21.10 Trollbosjön, Hedemora kn (Yngve Johansson, Berndt Söderlund), 4 ex 23-26.10 Sundet, Sollerön, Mora kn (Simon Lundberg, Anders Enmalm, Lars Hansson), 1 ex 19.10-3.11 Stora Holmsjön, Borlänge kn (Gunnar Bäck, Lars-Erik Nilsson, Erik Björkbacka m.fl.).

Vinterfynd: 1 ex 2.12 Sanda, Mora kn (Magnus Strömberg).

Ludvika kn, Västmanland

13 ex Jan Mattsdammen Ludvika 21.10 (Bertil Rahm) som sedan minskade till 4 ex 3.11 (Bo Hultgren, Bertil Rahm).

Ejder *Somateria mollissima* (T)

Numera ses arten årligen i Sijjan-Mora-Orsa området i april. 1 hane 5.4 Kyrkudden, Öster-viken, Leksands kn (Ulla Korin gm. Conny Land 4 hanar och 5 honor 28.4 Sanda, Mora kn (Caj Runesson, Lars Hansson m.fl.). Av dessa kan det ha varit 1 hona som sågs 29.4 i Vattnäs, Mora kn (Lars Hansson, Henrik Lind).

Alfågel *Clangula hyemalis* (F)

Mycket låg värnotering med endast ett fynd av 1 hane 29.4 Sörbogrundet, Hovran, Hedemora kn (Berndt Söderlund). Under hösten sågs 1 ex 6.10 Marnäsijäm, Ludvika kn (Pelle Adenäs), 1 ex 25.10 Sanda, Mora kn (Lars Hansson), 1 hane och 3 honfångade 12-13.10 Lindånget, Orsa kn (Lars Hansson, Staffan Eklöv).

Ett sent fynd var 1 adult 15.12 i Dalälven, Myckeln, Älvdalens sn (Lars-Göran Hansson). Höstfynden har sedan -97 legat på 10-13 individer varpå det var anmärkningsvärt få alfåglar som observerades detta år.

Sjöorre *Melanitta nigra* (H)

Konstaterad häckning: Hona med 4 ungar 29.7 Fämtan, Lima sn (Börje Dahlén, Hans-Erik Eriksson). Första konstaterade häckningen i Malungs kommun. Häckning har misstänkts på samma lokal i flera år.

Stora ansamlingar: 51 ex 25.4 Funäsudden, Mora kn (Caj Runesson), 100 ex 15.5 Lindånget, Orsa kn (Lars Hansson, Lena Pettersson), 25 ex 25.8 Fulufjället, Säma sn (Simon Lundberg), 38 ex 20.10 Brunna och 55 ex Snars har i Hovran, Hedemora kn (Bertil Rahm), 51 ex 25.10 Sundet, Sollerön, Mora kn 25.10 (Simon Lundberg).

Ett ganska "normalt" år som inte var i närheten av förra årets stora "invasion" av sjöorre under april-maj.

Svårta *Melanitta fusca* (h)

3 ex 8.5 Hällarna, Väsmån, Ludvika kn (Mikael Ohlson), 3 ex 13.5 Fämtan, Lima sn (Kenneth Persson) samt ett par Tisjökölen, Lima sn (Janne Dahlén, m.fl.), 3 ex 15.5 Lindånget, Orsa kn (Lars Hansson, Lena Pettersson), 6 ex 1.6 Lindånget, Orsa kn (Dan Norberg), 3 par 13.6 söder om Yttre Fjättsjön, Älvdalens sn 13.6 (Kjell Westerdahl). Den sist-nämnda en intressant observation under häckningstid!

Salskrake *Mergellus albellus* (F)

Vårobservationer: 1 Hedemoratrakten uppskattningsvis 17 ex under perioden 3.4-1.5 vilket

är ett normalt antal. I övriga kommuner syntes 1 par 1.4 och 1 hane och 2 honor 13.4 Sonnboviken, Avesta kn (Berndt Söderlund), 1 par 25.4 Enåns mynning, Rättviks kn (Christer Larsen), 1 hona 28.4 Vattnäs, Mora (Lars Hansson), 1 hane 28.4 Kyrkbyttjärn, Falu kn (Nils-Erik Björkbacka), 1 hona 29.4 Marnäsijäm, Ludvika kn (Pelle Adenäs), 3 hanar 30.4 Igelsvik, Sollerön, Mora kn (Magnus Strömberg), 1 hona 1-2.5 Fornbybanken, Leksands kn (Conny Land) samt 1 hane 4.5 Stora Holmsjön, Borlänge kn (Håkan Olsson, Yngve Johansson).

Höstobservationer: 1 hona 1.8 Sägsbotjärn, Falu kn (Hans-Olov Bond), 1 ex 15.9 Hjulslätt, Lima sn (Torsten Hansson), 1 ex 30.9 Brunnnsjön, Hedemora kn (Berndt Söderlund), 1 ex 10.10 Viggen, Hedemora kn (Fredrik Friberg) samt 1 hane 19.10 Hessesjön, Borlänge kn (Ulla Olofsson). Endast 5 höstfynd.

Storskrake *Mergus merganser* (H)

Stor ansamling: 300 ex 3.11 Trollbosjön, Hovran, Hedemora kn (Berndt Söderlund).

***Amerikansk kopparand** *Oxyura jamaicensis* (2,1)

1 hane 28-29.5 Kyrkbyttjärn, Falu kn (Fredrik Friberg*, Torvald Tranetoft, Lars Wallström m.fl.).

***Röd glada** *Milvus milvus* (22,1)

1 ad 1.7 Rommeholen, Borlänge kn (Håkan Olsson) och troligen samma individ 15.7 vid Lilla Holmsjön, Borlänge kn (Gunnar Bäck).

Havsörn *Haliaeetus albicilla* (h)

Häckning: 1 par inom Hedemora kommun för fjärde året i rad.

I övrigt ett stort antal rapporter från hela året av 1-2 adulta fåglar i Hovranområdet med omgivning, Hedemora kn, och även från lokaler i Avesta kn (Berndt Söderlund m.fl.) Några få rapporter av subadulta fåglar finns också från vår och höst i Avesta och Hedemora kn. Antalet observationer av havsörn ökar i många av Dalarnas andra kommuner vilket speglar artens förbättrade ställning i Sverige generellt.

Summerat per kommun med fyndantal och förmodat antal fåglar inom parentes: Borlänge (6/4), Falun (4/4), Gagnef (1/1), Ludvika (3/2), Malung (1/1), Mora (1/1), Rättvik (2/1) och Säter (2/2).

Brun kärrhök *Circus aeruginosus* (H)

Häckningar: 1 par Lilla Holmsjön Borlänge kommun (Ulla Olofsson). 1 par Lilla Vällan, Falu kn (Michael Svensson). 1 par Brunnnsjön, Hedemora kn (Berndt Söderlund). 1 par Limsjön, Leksand kn (Fredrik Friberg). Fynd i Västerdalarna/Västerbergslagen: 1 hane 5.5 Marnäsijäm, Ludvika kn (Pelle Adenäs), 1 hane 1.5 Stormoret, Malungs kn (Kenneth Persson) och 1 hane 3.9 Biskopsbyn, Malungs kn (Per Lif).

Ludvika kn, Västmanland

En trolig häckning rapporteras från Hötjärn, Ludvika kn (Bertil Rahm).

Blå kärrhök *Circus cyaneus* (h)

Vinterfynd: 1 honfångad 22.12 Hovran, Hedemora kn (Berndt Söderlund).

Duvhök *Accipiter gentilis* (H)

Häckningar: 1 rapporterad från Leksands kn (Fredrik Friberg, Hanna Friberg), 9 från Malungs kn (Bror-Erik Larsson, m.fl.), 1 från Mora kn (Bror-Erik Larsson) och 1 från Sätters kn (Torkel Hedgren).

ex sp. 17.7 Västaker Almo, Leksands kn. (Anders Hans). 1 ex sp. 9.7 och 15.7 Stumsnäs, Rättviks kn. (Lars Hansson, Staffan Müller). 1 ex sp. 15.7 Skramsen, Dala Järna, Vansbro kn. (Tony Tysk, Janolof Granberg). Årets 8 individer är nästan en halvtering mot fjolårets 15 ex. och långt ifrån rekordåret 1989 då hela 32 ex. hördes.

Kornknarr *Crex crex* (T, 35)

36 individer fördelade på 46 rapporter har under tiden 12 maj - 8 september noterats enligt följande:

Avesta: 1 ex, Borlänge: 15 ex, Falun: 5 ex, Gagnef: 1 ex, Hedemora, 3 ex (en konstaterad häckning) Leksand: 2 ex, Malung: 1 ex, Mora: 1 ex, Orsa: 1 ex, Rättvik: 4 ex. Säter: 1 ex. Arten har ökat med 8 ex från i fjol då 27 ex. hördes runt om i Dalarna.

Vattenrall *Rallus aquaticus* (H)

1 ex sp. 19.6 Uppsjön, Avesta (Berndt Söderlund). 1 ex sp. 18.5 -12.9 Lilla Holmsjön, Borlänge kn. (Nils-Erik Björkbacka, Håkan Olsson). På samma lokal sågs 2 ad + 8 pull. 13.7 (Ulla Olofsson) och den 20.7 1 ad + 5 pull. (Håkan & Marie Olsson). 1 ex sp. 3.6 Skomsarbymyren Torsång, Borlänge kn. (Ulla Olofsson). 1 ex sp. 2-10.7 Vassjön Sör Amsberg, Borlänge kn. (Gunnar Bäck, m.fl.). 1-3 ex sp. 13.5 -14.9 Kyrkbyttjärn, Falu kn. (Gittan Mattsson, Yngve Johansson m.fl.). 1 ex sp. 6.9 Reningsdammarna Grycksbo, Falu kn. (Kalle Bergström). 1 ex sp. 7-8.5 Årtsjön Bjursås, Falu kn. (Fredrik Friberg, Hans-Olov Bond). 1 ex sp. 25.6 Starbotornet Flinesjön, Hedemora kn. (Yngve Johansson, Eddine Hodi). 2 ex sp. 2.6 Svinestjön, Hedemora kn. (Bertil Rahm). 1 ex sp. 29.5 Limsjön, Leksands kn. (Conny Land). 2 ex sp. 28.4 Glaningen Blötberget, Ludvika kn. (Mikael Ohlson) 1 ex 29.4 sp. Marnäsijärn, Ludvika kn. (Mikael Ohlson). 1 ex sp. 5-14.5 samt 4.9 Norrviken Sollerön, Mora kn. (Lars Hansson, Lena Pettersson, Caj Runesson) 1 ex sp. 8.5 Fårans utlopp Torsång, Säters kn. (Håkan Olsson).

Endast en konstaterad häckning noterades under året.

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana* (T,6)

1 ex sp. 23.6-5.7 Rommeholen, Borlänge kn. (Yngve Johansson). 1 ex sp. 21.6 och 10-20.9 Reningsdammarna Grycksbo, Falu kn. (Lotta Bonde, Kalle Bergström). 1 ex sp. 14.7 Stensbo, Ludvika kn. (Pelle Adenäs). 1 ex sp. 21-23.7 Sörmås Lima sn. Malungs kn. (Kenneth Persson). 1 ex sp. 1.7 samt större delen av juli, Björkvassla Våmhus, Mora kn. (Lena Olsson m.fl.). 1 ex sp. 14-28.7 Lindånget, Orsa kn. (Lena Pettersson, Lars Hansson m.fl.). Ludvika kn, Västmanland

1 ex ringmärkt 7.9 vid Hötjärn, Ludvika kn. (Pelle Adenäs, Bertil Rahm m.fl.).

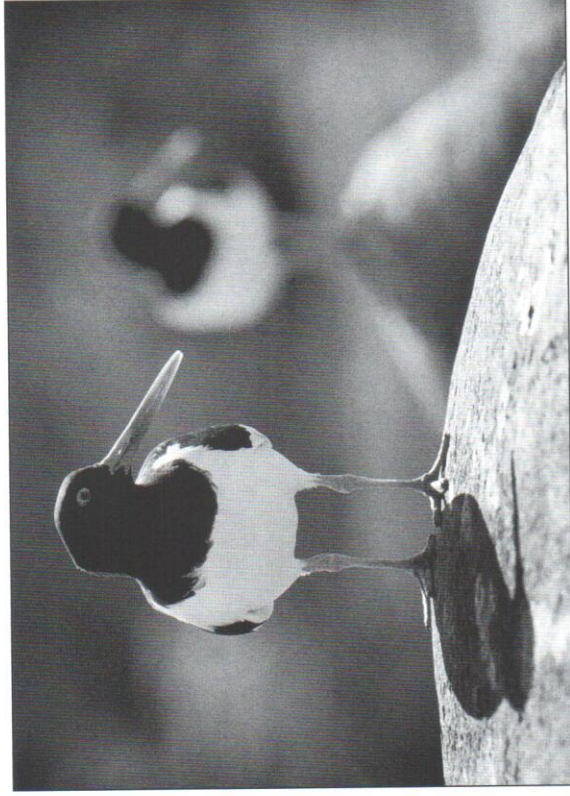
Rörhöna *Gallinula chloropus* (H)

Häckningar: 1 par Kyrkbyttjärn, Falu kn. Observerades från 29.4 - 23.8 (Gunnar Johnson, Yngve Johansson, Eddine Hodi, Börje Pettersson m.fl.). 1 ex från 9.4 och 2 ex 25.4 - 10.6 Kastjärn, Ludvika kn. (Pelle Adenäs m.fl.).

Övriga fynd: 1 ex 1.5 Hessesjön, Borlänge kn. (Ulla Olofsson). 1 ex 4.9 Stora Holmsjön, Borlänge kn. (Håkan Sandin). 1 ex rastande 9.8 Nässjön, Gagnefs kn. (Conny Trogen). 1 ex 30.4 - 7.5, 2 ex 10 -28.5 Limsjön, Leksands kn. (Hans Olov Bond, Nils-Erik Björkbacka, Fredrik Friberg m.fl.) 1 ex 29.4 Fruittjärn, Ludvika kn. (Mikael Ohlson). 1 ex 8-9.5 Jommoholen Malungsfors, Malungs kn. (Janne Dahlén, Hans-Erik Eriksson m.fl.). 1 ex 2.4 Hamnen, Smedjebackens kn. (Sten-Erik Bohlin).

Sothöna *Fulica atra* (H)

Vinterfynd (jan-feb): 1 ex 1.1 - 20.3 Östanforsån, Falu kn. (Fredrik Friberg, Lotta Bonde,

Strandskator.

Foto: Peter Ohlsson

Håkan Olsson m.fl.). 12 ex 1.1 Brunna Hovran, Hedemora kn. (Berndt Söderlund). 1 ex 11.1 - 11.4 Dalälven Noret, Mora kn. (Magnus Strömberg, Lars Hansson). Fyndet i Mora är den första kända övervintringen i kommunen.

Vinterfynd (dec): 1 ex 20.12 rastande Utusund, Avesta kn. (Berndt Söderlund). 1 ex 15-16.12 Dalälven söder om sjön Myckeln i Älvdalens kn. (Lars-Göran Hansson).

Stora ansamlingar: Vid Fatburen, Hedemora kn. räknades det in 110 ex. 7.4 (Håkan Olsson, Berndt Söderlund), 100 ex 9.4 (Berndt Söderlund) och 150 ex 14.4 (Mikael Ohlson). Vid sjön Viggen, Hedemora kn sågs 130 ex den 10.10 (Fredrik Friberg).

Nordvästliga fynd: 2 ex 13-16.4 Jommoholen Malungsfors, Malungs kn. (Eva & Lasse Isaksson).

Trana *Grus grus* (H)

Stora ansamlingar: 107 ex 13.4 samt 117 ex 14.4 Uvberget Torsång, Borlänge kn. (Håkan Sandin). 160 ex 12.4 Dala-Husby, Hedemora kn. (Berndt Söderlund). 400 ex 23.9 och 440 ex 6.10 Duvåker Flinesjön, Hedemora kn. (Berndt Söderlund) och 300 ex 29.9 (Erik & Nils-Erik Björkbacka). 330 ex 13.10 Flinesjön, Hedemora kn. (Berndt Söderlund). 300 ex 10.9 Hälla Hovran, Hedemora kn. (Berndt Söderlund). 237 ex 30.9 Näsgårdson Fatburen, Hedemora kn. (Sten-Erik Bohlin). 200 ex 6.10 Svinestjön, Hedemora kn. (Berndt Söderlund). 120 ex 2.6 Sörbogrundet Hovran, Hedemora kn. (Berndt Söderlund). 105 ex 7.10 Sörbogrundet, Hedemora kn. (Berndt Söderlund).

Vinterfynd (dec): *2 ex Flinesjön, Hedemora kn. 15.12 (Berndt Söderlund).

Strandskata *Haematopus ostralegus* (h)

Värfynd: Årets första två individer noterades vid sjön Väsman i Ludvika kn. 16.4 (Pelle Adenäs). Som flest sågs 16 ex. 24.5 vid Lindånget i Orsa kn. (Staffan Eklöv). Totalt noterades 77 individer om 21 fynd fördelade enligt följande: Falu kn: 39 ex. Hedemora kn: 3 ex. Ludvika kn: 7 ex. Mora kn: 3 ex. Orsa kn: 23 ex. Rättviks kn: 1 ex. Smedjebackens kn: 1 ex.

Sommarfynd (juni-juli): 1 ex. 15.7 Malung, Malungs kn. (Lennart Persson). 1 ex. 15.6 Vättnäs, Mora kn. (Lars Hansson). 2 ex. 10.6 Torsmo, Orsa kn. (Per Ax).
 Höstfynd: Borlänge kn: 7 ex. Leksands kn: 2 ex. Mora kn: 10 ex.
 Ett rekordstort antal strandskator rapporterades in under året. Hela 100 individer. Med all säkerhet är flera av dessa dock dubbelrapporterade. Med detta i beaktning är det ändå avsevärt många individer. Även höstfynden har ökat en del sedan föregående år.

Mindre strandpipare *Charadrius dubius* (H)

Tidiga värfynd: 2 ex. 22.4 Lusmyren, Borlänge kn. (Nils-Erik Björkbacka). 2 ex. 24.4 och 1 ex. 25.4 Främbyviken, Falu kn. (Lars Wallström). 1 ex. 28.4 Forshuvudet, Borlänge kn. (Håkan Sandin). 2 ex. 28.4 Vassjön, Borlänge kn. (Håkan Sandin, Håkan Olsson).

Häckningar: 3 par i Borlänge kn (Ulla Olofsson, Tony Fridolfsson). 3 par i Malungs kn. (Kenneth Persson). 1 par i Sätters kn. (Fredrik Friberg).

Ludvika kn, Västmanland: Tidiga värfynd: 2 ex. 22-27.4 Hötjärn, Ludvika kn. (Bertil Rahm). Häckningar: 7 par i Ludvika kn. Vstml landskap. (Bertil Rahm).

Större strandpipare *Charadrius hiaticula* (h)

Nordvästliga fynd: 1 ex. 27.4 Flygfället, Malungs kn. (Janne Dahlén). 2 ex. 23.7 och 1 ex. 27-30.7 Asfaltverken Malungsfors, Malungs kn. 27-30.7 (Kenneth Persson).

Ludvika kn, Västmanland

Större ansamlingar i Hötjärnsområdet: 32 ex. 9.8, 47 ex den 10.8, 50 ex den 11.8 och 28 ex den 12.8 (Mikael Ohlson, Bertil Rahm).

**Amerikansk tundrapipare *Pluvialis dominica* (0, 0)

Tillägg 2000. Ludvika kn, Västmanland.

1 ad 7.9 Hötjärn. (Bertil Rahm)

Ett udda fynd då vuxna fåglar tidigare bara setts sommartid i Sverige.

Fjällpipare *Charadrius morinellus* (H)

Häckning: 1 par vid Nipfjället, Idre sn, Älvdalens kn. (Börje Kollmats). Övriga fynd: 2 ex. 26.9 rastade vid Lönnfallet i Grängesberg, Ludvika kn. (Sten-Erik Bohlin).

Ljungpipare *Pluvialis apricaria* (H)

Stora ansamlingar: 160 ex. 5.5 Djäkenhyttan, Avesta kn. (Berndt Söderlund). 300 ex. 12.8 Nyckelby, Borlänge kn. (Gunnar Bäck). 130 ex. 12.8 St. Holmsjön, Borlänge kn. (Gunnar Bäck). 100 ex. 6.5 Sörbogrundet Hovran, Hedemora kn. (Berndt Söderlund). 120 ex. 12.8 Hälla Hovran, Hedemora kn. (Berndt Söderlund).

Ludvika kn, Västmanland: 210-215 ex. 12.8 Hötjärn, Ludvika kn. (Bertil Rahm, Mikael Ohlson).

Kustpipare *Pluvialis squatarola* (F)

1 ad. 11.8 St. Holmsjön, Borlänge kn. (Gunnar Bäck, Ulla Olofsson) 1 ex. 17.7 Limsjön, Leksands kn. (Hans-Olov Bond). 1 Ik. 15.9 Limsjön, Leksands kn. (Anders Hans, Håkan Olsson). 2 ex. 22.7 Sanda, Mora kn. (Lars Hansson). 16 ad. 4.8 Sanda, Mora kn. (Lars Hansson). 1 ex. 20.9 Bonäs, Mora kn. (Caj Runesson).

Ludvika kn, Västmanland

Från Hötjärn Grängesberg, Ludvika kn. rapporterades det in 74 ex. mellan 29.7 och 11.8 (Mikael Ohlson, Bertil Rahm, Andreas Sandberg).

Tofsvipa *Vanellus vanellus* (H)

Stor ansamling: 280 ex. 2.9 rastade vid Kyrkbyttjärn, Falu kn. (Håkan Olsson).

Kustsnäppa *Calidris canutus* (F)

1 ad. 22.7 Romme industriområde, Borlänge kn. 22.7 (Ulla Olofsson, Håkan Olsson m.fl.). Samma individ sågs också vid St. Holmsjön samma dag 22.7 (Vesa Juujärvi). 1 ex. 6-8.9 Limsjön, Leksands kn. (Fredrik Friberg, Hans-Olov Bond m.fl.) 3 ex. 6.8 Ludvika (Mikael Ohlson). 1 juv. 28.8 Sanda, Mora kn. (Anders Enmalm, Rolf Björk m.fl.).

Ludvika kn, Västmanland

2 ex. 29.7 Hötjärn Grängesberg, Ludvika kn. (Mikael Ohlson, Andreas Sandberg m.fl.). 2 ad. 30.7 Hötjärn, Ludvika kn. som samma kväll sträckte iväg med sju kustpipare (Andreas Sandberg). 7 ad. 4.8 Hötjärn, Ludvika kn. (Mikael Ohlson, Bertil Rahm). 3 ex. str. Ludvika 6.8 (Mikael Ohlson). 21 ex. 12.8 str. Hötjärn, Ludvika kn. (Mikael Ohlson, Andreas Sandberg). 25 ex. 12.8 Hötjärn, Ludvika kn. 12.8 (Andreas Sandberg, Thorild Jonsson).
 Ovanligt många och långrastade snäppor under juli och augusti!

Sandlöpare *Calidris alba* (52,2)

1 ex. 8.8 Sanda, Mora kn. (Lars Hansson, Magnus Strömberg). 1 ex. 18.9, Tingsnäs udde, Mora kn. (Lars Hansson).

Noteras att Hötjärnsområdet blev helt utan sandlöpare detta år vilket kan ses som ovanligt då de flesta fynden i rapportområdet är gjorda här, 120 ex mot övriga Dalarnas 54 exemplar.

Småsnäppa *Calidris minuta* (F)

Värfynd: 2 ex. 18.6 Sanda, Mora kn. (Lars Hansson).

Juli- sep: Borlänge: 1-3 ex. 3-10.9 St. Holmsjön och Bysjön (Gunnar Bäck, Yngve Johansson m.fl.). Falun: 1-7 ex. 23.8 - 18.9 Kyrkbyttjärn (Yngve Johansson, Eddine Hodi, Håkan Olsson m.fl.). Leksand: 1-20 ex. 23.7 -22.9 Limsjön (Gunnar Bäck, Anders Hans m.fl.). Malung: 1 ex. sträckande 15.9 flygfället Malung (Börje Dahlen). Mora: 1-6 ex. 19.8 - 15.9 Sanda (Lars Hansson, Caj Runesson m.fl.) Orsa: 1 ex. 16.8 Lindängen (Mattias Högborg).

Ludvika kn, Västmanland.

1-4 ex. 21.7- 16.9 Hötjärn (Bertil Rahm, Pelle Adenäs, Håkan Olsson, Sten-Erik Bohlin).

**Vitgumpsnäppa *Calidris fuscicollis* (0,0)

Ludvika kn, Västmanland (1,1)

1 ad. 19-20.7 Hötjärn, Ludvika kn. (Bertil Rahm*, Göran Israelsson m.fl.)

Hötjärns andra fynd av denna art.

Förra gången det begav sig var mellan 29.5-6.6 1999. Då var det en ungfågel som gjorde flytpaus till många skådares glädje.

Detta år var det alltså en adult fågel som uppehöll sig i samma område som tidigare. Kan det ha varit samma fågel som kom tillbaka?

Mosnäppa *Calidris temminckii* (F)

Stora ansamlingar: 25 ex. 22.5 och 15 ex. 24.5 Hälla Hovran, Hedemora kn. (Berndt Söderlund). 10-14 ex. 28.5 Hällagrundet Hovran, Hedemora kn. (Fredrik Friberg, Håkan Olsson).

Ludvika kn, Västmanland

12 ex. 24-26.5 Hötjärn, Ludvika kn. (Bertil Rahm).

Spovsnäppa *Calidris ferruginea* (F)

1 ex. 9-24.7 Lindängen, Orsa (Lars Hansson). 1-5 ex. 12.7 - 3.9 Kyrkbyttjärn, Falun (Nils-Erik Björkbacka, Börje Pettersson, Yngve Johansson m.fl.) 1-7 ex. 15.7 - 8.9 Limsjön, Leksand (Magnus Köpman, Anders Hans, Håkan Olsson m.fl.). 6 ex. 19.7 Tisken, Falun (Lars

Wallström, Håkan & Marie Olsson m.fl.). 1 ex. 20-22.7 St. Holmsjön, Borlänge (Håkan & Marie Olsson, Yngve Johansson m.fl.). 5 ex. 23.7 Reningsdammarna Grycksbo, Falun (Hans-Olof Bond, Kalle Bergström). 4 ex. 11.8 Österviken, Avesta (Berndt Söderlund). 1 juv. 26-27.8 Sanda, Mora (Magnus Strömberg, Lars Hansson). 1 ex. 1.9 Sanda, Mora (Magnus Åström). 2 ad. 9.8 Sanda, Mora (Caj Runesson, Lars Hansson).

Ludvika kn, Västmanland.

1-8 ex. 15.7 - 3.9 Höjtjärn, Ludvika (Mikael Ohlson, Bertil Rahm, Gunnar Bäck m.fl.).

Liksom kustusnäppan rastade också spovsnäppan i större antal och under längre tid än under normala år.

Kärrensäppa *Calidris alpina* (F)

Sent höstfynd: 1 ex. 11.10 sträckande över Kyrkbyttjärn, Falu kn. (Yngve Johansson).

Nordvästligt fynd: 1 ex. 23.7 Asfaltverket i Malungsfors, Malungs kn. (Kenneth Persson). 1 ex. 15.9 Hole, Malungs kn. (Janne & Börje Dahlén).

Stor ansamling; som mest 95 ex. 19.7 Tisken i Falu kn. (Gunnar Bäck, Lars Wallström, Håkan & Marie Olsson).

Myrsnäppa *Limicola falcinellus* (H)

6 ex 28.5 Hällagrundet, Hovran, Hedemora kn (Fredrik Friberg), 1 ex 4.6 Sörbogrundet, Hovran, Hedemora kn (Berndt Söderlund), 1 ex 2.7 Näskilskölen, Älvdalen (Fredrik Friberg, Hanna Friberg).

Brushane *Philomachus pugnax* (H)

Fynd under häckningstid: Som mest 20 ex 13.5-23.6 Tisjökölen, Malungs kn (Janne Dahlén), 1 hane 13.6 Syd Ytre Fjätisjön, Älvdalens kn (Kjell Westerdahl), 1 hona 2.7 Näskilskölen, Älvdalens kn (Fredrik Friberg, Hanna Friberg).

Sent höstfynd: 1 ex 9-10.10 Kyrkbyttjärn, Falu kn (Yngve Johansson, Eddine Hodi).

Dvärgbeckasin *Lymnocyrtes minimus* (h)

Värfynd: 1 ex 6.5 Nyckelmyren, Ludvika kn (Mikael Ohlson).

Höstfynd: 1 ex 3.10 och 9.10 Galbergstuppen, Falu kn (Kalle Bergström), 1 ex 30.10

Fårans Utlopp, Borlänge kn (Håkan Olsson).

Ludvika kn, Västmanland:

3 ex, varav 1 ex ringmärktes 29.9, 1 ex 30.9, 2 ex 7.10, 1 ex 21.10 Höjtjärn, Ludvika kn (Pelle Adenäs, Thorild Jonsson, Bertil Rahm m.fl.).

Dubbelbeckasin *Gallinago media* (F)

Värfynd: 1 ex 12.5 Norrsjön, Sörsjön, Transtrands sn (Birger Johansson), 2 sp 21.5 Lilla Holmsjön, Borlänge kn (Ulla Olofsson).

Höstfynd: 1 ex 19.8 Norrviken, Sollerön, Mora kn (Caj Runesson), 1 ex 20.8 Flygfältet, Malungs sn (Hans-Erik Eriksson), 1 ex 26.8 Lindängat, Orsa kn (Bengt Oldhammer, Magnus Åström), 1 ex 2.9 Flygfältet, Malungs sn (Hans-Erik Eriksson), 1 ex 2-3.9 Lusmyren, Borlänge (Nils-Erik Björkbacka, Håkan Olsson, Yngve Johansson m.fl.).

Ludvika kn, Västmanland:

1 sp 8-9.5 Höjtjärn, Ludvika (Bertil Rahm, Mikael Ohlson, Sten-Erik Bohlin).

Röds pov *Limosa limosa* (127, 3)

1 sträckande 30.4 Rönnbärsstigen, Mora kn (Magnus Strömberg) 1 ex 1.5 Lindängat, Orsa kn (Lars Hansson, Per Ax), 1 ex 15.5 Lindängat (Lars Hansson, Lena Pettersson) 1 ex 17.5 Hansjö, Orsa kn (Lars Hansson). De tre fynden vid Lindängat och Hansjö var olika individer.

Fyndet i Mora den 30.4 och i Orsa den 1.5 var troligen samma individ.

Ludvika kn, Västmanland:

1 ex 25.4 Höjtjärn, Ludvika kn (Sten-Erik Bohlin, Bertil Rahm, Germund Kadin m.fl.).

Myrspov *Limosa lapponica* (F)

Värfynd: 2 ex 30.4 Sågudden, Sunnansjö, Ludvika kn (Pelle Adenäs, Thorild Jonsson), 31 ex 17.5 Sanda, Mora (Anders och Malin Hans), 1 ex. 18.5 Moby, Malungs sn (Mats Nordhag).

Höstfynd: 2 ex 15-16.7 Flygfältet, Malung sn (Janne Dahlén, Börje Dahlén m.fl.), 2 ad 17.7 Österviken, Avesta kn (Berndt Söderlund) 3 ex 23.7 Asfaltverket, Malungsfors, Malungs sn (Kenneth Persson). 2-4:e fynden i Malungs kommun.

Ludvika kn, Västmanland:

18 ex 15.7, 59 ex 18.7, 1 ex 21.7, 20 ex 9.8 Höjtjärn, Ludvika kn (Bertil Rahm, Mikael Ohlson).

Snåspov *Numenius phaeopus* (H)

Större ansamlingar (>10 ex):

10 ex 23.6 Freisnåset, Malungs kn (Janne Dahlén) 5 par 2.7 Näskilskölen, Älvdalens kn (Fredrik Friberg, Hanna Friberg).

Storspov *Numenius arquata* (H)

Stora flockar (>50 ex):

60 ex 21.4 Trollbosjön, Hedemora (Simon Lundberg), 230 ex 21.4 Enäns mynning, Rättvik (Christer Larsen), 52 ex 23.4 Hansjö, Orsa (Kjell Westerdahl), 105 ex 23.4 Lindängat, Orsa (Kjell Westerdahl), 80 ex den 1.7 sträckande mot SV Vassjön, Sör Amsberg, Borlänge (Gunnar Bäck).

Storspov. Foto: Bogdan Petsson

Svartsnäppa *Tringa erythropus* (F)

Fynd under häckningstid: 2 ex 23.6 Tisjökölen, Lima, Malung (Janne Dahlén, Börje Dahlén m.fl.).

Stora flockar: 29 ex 11.5 Kyrkbyttjärn, Falun (Håkan Sandin).

Sena höstfynd: 1 ex 1.9 Höjtjärn, Ludvika (Pelle Adenäs, Bertil Rahm m.fl.), 1 ex 6.9 Kyrkbyttjärn, Falun (Fredrik Friberg), 1 ad 8.9 Limsjön, Leksand (Håkan Olsson).

Rödbena *Tringa totanus* (H)

Tidiga värfynd: 2 ex 29.4 Starbotornet, Flinesjön, Hedemora (Nils-Erik Björkbacka).

Häckningar: 1 häckning 27.6 Igektj. Äppelbo (Rune Heens). Ca 5 häckningar Tisjökölen, Lima sn, Malung (Börje Dahlén m.fl.).

Troliga häckningar: Mieschelyöke och Fosksjöarna, Långfjället, Älvdalen 30.6 (Fredrik Friberg, Hanna Friberg), Hälla, Hovran, Hedemora 1.7 (Berndt Söderlund), Gryveldammen, Hällstugan, Älvdalen 3.7 (Fredrik Friberg, Hanna Friberg).

Gluttsnäppa *Tringa nebularia* (H)

Större flockar (>25 ex) 45 ex 4.5 Sundet, Sollerön, Mora (Lars Hansson). 40 ex 5.5 Limsjön, Leksand (Erik Björkbacka, Nils-Erik Björkbacka). Ca 30 ex 6.5 Trollbosjön, Hovran, Hedemora (Berndt Söderlund).

Skogssnäppa *Tringa ochropus* (H)

Tidigt vårfynd: 2 ex 31.3 Somboviken, Avesta (Sten-Erik Bohlin).

Grönbensa *Tringa glareola* (H)

Sena höstfynd: 1 ex 4-9.9 Stora Holmsjön, Torsång, Borlänge (Håkan Olsson, Gunnar Bäck). 1-2 ex 2-9.9 Kyrkbyttjärn, Vika, Falun (Håkan Olsson, Erik Björkbacka m.fl.).

Drillsnäppa *Actitis hypoleucos* (H)

8 fynd under de sista dagarna i april, med tidigaste obs 27.4. Alla fynden gjorda i de södra delarna av landskapet.

Roskoral *Arenaria interpres* (76, 4)

1 ex 13-17.5 Kyrkbyttjärn, Falun (Lotta Bonde, Mikael Svensson) 1 ex 28-31.5 Limsjön, Leksand (Anders Hans, Conny Land), 1 ex 22.7 Sanda, Mora (Lars Hansson) 1 ex 23-25.8 Gröntuv, Gägnef (Ragnar Nyberg, Nils-Erik Björkbacka m.fl.). Rastade längs Riksväg 70. Ludvika kommun, Västmanland: 2 ex 4.8 Hötjärn, Ludvika (Bertil Rahm, Mikael Ohlson).

Smalnäbbad simsnäppa *Phalaropus lobatus* (H)

2 ex 30.5 Hälla, Hovran, Hedemora (Berndt Söderlund), 1 ex 24-31.5 Lindängat, Orsa (Staffan Eklöv, Dan Norberg), 1 ex 30.6 Fosksjöarna, Långfjället, Älvdalen (gm Fredrik och Hanna Friberg), 1 hane 2.7 Näskilskölen, Älvdalen (Fredrik Friberg, Hanna Friberg), 1 ex 10-11.9 Hällatornet, Hovran, Hedemora (Berndt Söderlund, Håkan Olsson).

Ludvika kn, Västmanland:

1 hane 30.5 Hötjärn, Ludvika (Sten-Erik Bohlin).

*Labb *Stercorarius parasiticus* (19,2)

Två rapporter finns från Siljan under hösten och det mest troliga är att det är samma fåglar båda dagarna. 2 ex 8.9 Tingsnäsudden, Stumsnäs, Leksands kn (Håkan Olsson, Lars Hansson) och 2 ex 9.9, 1 juv ljus/mellan fås och en mörk fås, samma lokal 9.9 (Håkan Olsson, Lars Hansson).

Obestämd "smalabb" *Stercorarius* sp.

1 samma veva som labbobservationerna från Siljan på hösten sågs också flera individer som förblev obestämda till art. 1 ex 4.9 Väverön, Leksands kn (Lars Hansson, Anders Hans), 1 ex 7.9 Tingsnäsudden, Stumsnäs, Leksands kn (Lars Hansson) och 5 ex 8.9 samma lokal (Lars Hansson, Håkan Olsson).

Från våren/sommaren finns en observation, 1 subad 1.6 Väverön, Leksands kn (Anders Hans, Lars Hansson).

Dvärgmåsa *Larus minutus* (h)

Häckningar: 1 par Gryveldammen Hällstugan, Älvdalens kn, 3.7 (Fredrik Friberg, Hanna Friberg).

Rapporter från möjliga häckningslokaler: 23 ad och 1 2k-fågel 13.5, Tisjökölen, Malungs kn, (Janne Dahlen, Börje Dahlen, m.fl.) och 7 ad och 3 subadult 3-4.6 vid samma lokal (Janne Dahlen). 2 ad 23.6 Freinsäset, Malungs kn (Janne Dahlen, Börje Dahlen). 2 ad 24.5 Bäver-Pert Tjärnen, Älvdalens kn (Lars-Göran Hansson) och 6 ex 26.6 vid samma lokal (Bengt Eriksson). 4 ad 24.5 Flojtjärnen, Älvdalens kn (Lars-Göran Hansson) och 9 ad samma lokal 30.5-1.6 (Bengt Oldhammar, Per Johansson).

Därutöver finns strax under 20 rapporter av upp till 5 individer väl spridda över västra, cen-

trala och norra delarna av landskapet. Tidigaste observationen är 1 ad 11.4 Tingsnäs udde, Mora kn (Magnus Strömberg) och senaste observationen är 2 IK 15-21.8 Sanda, Mora kn (Mattias Högberg, Caj Runesson, Lars Hansson, m.fl.) Huvuddelen av rapporterna är dock från maj månad.

Höst/sensommer-observationer av 1k fåglar (kan indikera häckning någonstans i Dalarna): 1 ex 9-10.8 Insjön, Leksand kn (Håkan Olsson, Yngve Johansson) och 1 ex 3.8 Hötjärn, Ludvika kn (Gunnar Bäck).

Skratmåsa *Larus ridibundus* (H)

Häckningar kommunvis: Avesta kn: "Flera" par Vansjön (Berndt Söderlund), Falu kn: Ca 630 par Kyrkbyttjärn (Fredrik Friberg), 25 par Skorttjärn Bjursås (Fredrik Friberg, Hanna Friberg), ca 150 par Ömsbacksdammen (Fredrik Friberg, Hanna Friberg) och ca 185 par Östansforsån (Fredrik Friberg, Hanna Friberg). Hedemora kn: Något par Brunnsjön (Berndt Söderlund), ca 200 par Fatburen (Fredrik Friberg), ca 65 par Svinesjön Dala-Husby (Fredrik Friberg), ca 30 par Trollbosjön (Fredrik Friberg). Leksands kn: ca 650 par Limsjön (Fredrik Friberg). Malungs kn: 10 par Tisjökölen (Janne Dahlen). Älvdalens kn: 25 par Gryveldammen (Fredrik Friberg, Hanna Friberg) Vinterfynd: 1 ad 14.1 Gärlången, Ludvika kn (Pelle Adenäs, Thorild Jonsson, Bertil Rahm).

Stora ansamlingar: Ca 1700 ex 11.4 Masugnen, Falu kn (Fredrik Friberg) och ca 2600 ex 24.4 samma lokal (Gittan Mattson, m.fl.).

Rapporteringen av skratmåshäckningar för landskapet som helhet är bristfällig. Vi hoppas att alla häckningar av arten inrapporteras under 2002 eftersom arten är riksinventeringsart – se för övrigt upprop i detta nummer av tidningen.

Fiskmåsa *Larus canus* (H)

Stora ansamlingar: Ca 200 5.5 Djäknehyttan och ca 200 29.4 vid Isaksbo, båda Avesta kn (Berndt Söderlund).

Vinterfynd (jan-feb): 1 ex 1.1 Lergärdet, Borlänge kn (Nils-Erik Björkbacka), 1 2k 1.1 Tisken, Falu kn (Lars Wallström), 8 ex 1.1 Östansforsån, Falu kn (Fredrik Friberg, m.fl.) och 6 ex 16.1 samma lokal (Lotta Bonde).

Från centrala Ludvika finns ett flertal rapporter om 1-14 ex 1.1 till 14.1, både ad och 2k fåglar, (Bertil Rahm, Thorild Jonsson, Pelle Adenäs, m.fl.). Högsta noteringen är observationen av 14 ex 3.1 vid Väsman (Pelle Adenäs).

Gråtrut *Larus argentatus* (H)

Vinterfynd (jan-feb): Endast rapporterad från 2 kommuner, Falun och Ludvika. 1 2k 1.1 Tisken, Falu kn (Lars Wallström). 5 ex 1.1 Östansforsån, Falu kn (Fredrik Friberg) och 1 ex samma lokal 28.1 (Lotta Bonde). 1 ex Gärlången, Ludvika kn, 1.1 (Mikael Ohlson) och 1 ex 5.2 centrala Ludvika (Yngve Hareland).

Silltrut *Larus fuscus* (h)

Inga tidiga vårfynd rapporterade detta år. Från vårsträck-perioden april till mitten av maj finns 12 rapporter om 1-2 individer, i huvudsak adulta fåglar, från västra, centrala och norra Dalarna. En liten tyngdpunkt i Mora-Orsa kan skönjas.

Sommarfynd (slutet av maj - augusti): 1 ex 26.5 Åsendammen, Älvdalens kn (Jan Hansson).

2 ex 1.6 Vattholmsskären, Leksands kn (Anders Hans, Lars Hansson). 1 subad 16.6 centrala Orsa (Lars Hansson) 1 ad 19.6-1.7 Sanda, Mora kn (Lars Hansson) och 1 ad 9.8 samma lokal (Caj Runesson). Höstfynd: 2 ad 4.9 Sanda, Mora kn (Caj Runesson). 1 ad 8.9 Bysjön, Sör-Amsberg, Borlänge kn (Gunnar Bäck).

Slaguggla.

Foto: Kalle Bergström

Havstrut *Larus marinus* (h)

Vinterfynd/sena höstfynd (nov-feb): 2 ex 3.11 Näset, Vika, Falu kn (Håkan Olsson). 1 ad 3.11 Sörbogrundet, Hovran, Hedemora kn (Berndt Söderlund).

Skräntjärna *Sterna caspia* (T, 1)

1 ex 7.7 Lindängen, Orsa (Lars-Göran Hansson, Lars Hansson, Per Ax, m.fl.).

Fisktjärna *Sterna hirundo* (H)

Tidiga vårfynd (april): Sammanlagt 8 rapporter av 1 till 3 ex under perioden 25 - 30.4 finns från Avesta, Borlänge, Hedemora och Ludvika kn.

Sena höstfynd: 1 lk 2.9 Brunnsjön, Hedemora kn (Nils-Erik Björkbacka) och 2 ex, 16.9 på samma lokal (Berndt Söderlund).

Stor ansamling: Ca 90 ex 7.8 Korsnäs/Masugnen, Falu kn (Håkan Olsson).

Silvertjärna *Sterna paradisaea* (H)

Häckningar: 10 par Tisjökölen, Malungs kn (Börje Dahlen, Janne Dahlen), 5-6 par Sanda, Mora kn (Lars Hansson). Samt 1 par möjlig häckning Näskilskölen, Älvdalens kn (Fredrik Friberg, Hanna Friberg).

Övriga fynd: Ca 20 ex 19.5 Limsjön, Leksands kn (Håkan Olsson, Anders Hans) och 5 ex 26.5 samma lokal (Anders Hans).

Ludvika kn. Västmanland: 12 ex 30.5 Hötjärn, Ludvika kn (Sten-Erik Bohlin).

Svarttjärna *Chlidonias niger* (T)

Tre rapporter av arten och notera ingen från Tisjön detta år. 2 ex 27.5 S. Almasjön, Malungs kn (Kenneth Persson). 1 ex 1.6 Lindängen, Orsa kn (Dan Norberg). 1 ex 9.6 Limsjön, Leksands kn, (Anders Hans, Malin Hans).

Skogsduva *Columba oenas* (H)

Större flockar.: 20 ex 6.4 Rudorna, Alsbäck, Borlänge kn (Håkan Sandin), 12 ex 13.4 Ornäs, Borlänge kn (Yngve Johansson, Eddine Hodi), 12 ex 22.9 Fagersta soptipp, Borlänge kn (Gunnar Bäck).

Turkduva *Streptopelia decaocto* (H)

Avesta kn: 1 ex 2 9.5 Skogsbo, Grytnäs (Berndt Söderlund). Borlänge kn: ca 80 ex rapporterade, dock inga konstaterade häckningar. Falu kn: 4 ex. Gagnefs kn: ca 5 ex. Hedemora kn: 5 ex. Ludvika kn: 1 ex 12.4 lastkajen, Glaningen (Mikael Ohlson). Malungs kn: 3 häckningar (Hans-Erik Eriksson) + 3 ex. Mora kn: Ca 5 häckande par i centrala Mora. Orsa kn: inga rapporter. Smedjebackens kn: inga rapporter. Rättviks kn: 1 ex 22.9 Stumsnäs (Håkan Olsson, Andreas Sandberg, Marie Olsson m. fl.). Säters kn: 4 ex 1.1 Enbacka kvarn, Gustafs. Även 2 ex 29.5 (Yngve Johansson, Eddine Hodi). Älvdalen: 4 ex. Borlänge dominerar i vanlig ordning.

Turturduva *Streptopelia turtur* (44, 2)

1 ad 6.7 Kristine Kyrka, Falu kn (gm Mikael Ohlson), 1 ex 28.7 Hävberget, Vansbro kn (Claes-Göran Johansson).

Efter att ha uteblivit i landskapet under år 2000 gjordes åter 2 fynd av arten. Under 90-talet gjordes fynd alla år utom 2, nämligen 1990 och 1993.

Hökuggla *Surnia ulula* (H)

1 ex 23.6 Grängesberg, Ludvika kn (Kent-Ove Hvass), 1 ex ca 20.7 Lövnäs, Älvdalens sn (Mattias Högberg), 1 ex 26.8 Buskowitz sten, Älvdalens sn (Magnus Strömberg), 1 ex 1.10

Fulufjället, Säma (Mikael Ohlson). Endast 4 fynd är en riktig bottennotering. Den senaste 10-årsperioden har endast 1994 varit sämre med rekordläga 2 fynd.

Slaguggla *Strix uralensis* (H)

Åtta rapporterade häckningar med följande fördelning: Falu kn 1, Leksands kn 1, Ludvika kn 2, Malung kn 5.

Lappuggla *Strix nebulosa* (h)

1 ex ropande 4.1-31.3 inom Smedjebackens kn (Mikael Ohlson, Pelle Adenäs, Thorild Jonsson, Bertil Rahm m.fl.), 1 ex 2.4 Oljonsbyn, Orsa kn (Bengt Oldhammer), 1 ex 15.5 Leksands kn. Besökte bo. Boet senare övergivet. (Conny Land m.fl.) 1 ex ropande 30.5 inom Älvdalens kn (Bengt Oldhammer, Pär Johansson) 1 ex 15.9 Blyberg, Älvdalens sn (Mattias Högberg).

Ater en stationär uggla i Smedjebacken på en lokal där häckning konstaterades 1998 och arten hördes ropa 1999.

Tillägg 1998: En häckning inom Mora kn (Folke Hårskog, John Palm). Gör totalt 2 häckningar inom kommunen detta år.

Hornuggla *Asio otus* (H)

Endast 4 rapporterade häckningar (Avesta kn 1, Borlänge kn 2, Lima sn 1).

Vinterfynd: 1 ropande 8.1 Sunnansjö, Ludvika kn (Mikael Ohlson).

Ett mycket tidigt fynd av denna art.

Jorduggla *Asio flammeus* (h)

1 ex 29.4 Hansjö, Orsa kn (Per Ax), 1 ex 29.4 Lusmyren, Borlänge kn (Nils-Erik Björkbacka), 1 ex 16.5 Lindånget, Orsa kn (Torbjörn Franc), 1 ropande 5.6 Nybro, Hedgårdarna, Borlänge kn (Lars Antonsson), 1 ex 3.10 Tinhamrama, V. Ofors, Lima sn (Kenneth Persson).

Antalet rapporter håller sig på en fortsatt låg nivå.

Nattskärra *Caprimulgus europaeus* (H)

1 ex 23.5 Gustafs, Sätters kn (Nils-Erik Björkbacka), 1 ex (möjl. 2 ex) 29.6 östra sidan om Rossen, Avesta kn (Berndt Söderlund).

1 ex 4.10 Snöån, Smedjebackens kn (Martin Rydberg Hedén).

Notera det mycket sena fyndet i oktober.

Tornseglare *Apus apus* (H)

10 observationer av totalt 65 kvardröjande ex under september, med sista obs 1 ex 16.9 i Lindånget, Orsa kn. Hela 15 ex kvar 15.9 Limsjön, Leksands kn (Håkan Olsson).

Kungsfiskare *Alcedo atthis* (H)

Häckningar: Somboviken, Avesta kn (Berndt Söderlund), Bullerforsen Borlänge kn (Nils-Erik Björkbacka, Håkan Sandin m.fl.) Bodarna, Gagnefs kn, 2 kullar (Conny Trogen m.fl.). Troliga häckningar: Näsgårdsön, Hedemora kn (Fredrik Friberg) En påbörjad häckning Häggånäs, Borlänge kn (Nils-Erik Björkbacka, Gunnar Bäck m. fl.).

Ovriga observationer: 1 ex 14.5 Vinäs båthamn, Mora kn (Anders Enmalm), 1 ex 10.7 samt 25.8 Vassjön, Sör Amsberg, Borlänge kn (Gunnar Bäck, Ulla Olofsson), 1 ex 16.8 Lennheden, Borlänge 16.8 (Gunnar Bäck), 1 ex 25.8 Stora Holmsjön, Borlänge kn (Nils-Erik Björkbacka), 1 ex 4.9 Vaverön, Leksand kn (Anders Hans, Lars Hansson).

Flera av observationerna kring Borlänge kan röra sig om samma fåglar.

Trots få observationer har en viss återhämtning ändå skett sedan mitten av 90-talet. 1996 gjordes inga observationer över huvud taget, och året därefter sågs enbart 1 ex.

Härfågel *Upupa epops* (T)

1 ex 27.4 Kyrkan, Säma (Per Lif m.fl.), 1 ex 11.5 Grimsåker, Malung sn (Kenneth Gellerbrant, Göran Bergman m. fl.), 1 ex 28.5 Mellanborg, Nås, Vansbro kn (BrittMari Jont). Ett år utan höstobservationer.

Göktyta *Jynx torquilla* (H)

3 häckningar och 44 ex rapporterade.

Gråspett *Picus canus* (H)

3 konstaterade häckningar, i övrigt ca 125 ex rapporterade. Normal förekomst.

Gröngöling *Picus viridis* (H)

Häckningar i område 2: Leksandsåsens fåbodar, Leksands kn (Conny Land), Ovanheden, Äppelbo, Vansbro kn (Rune Heens).

*Vitryggig hackspett *Dendrocopos leucotos*

1 hane 19.1 Grängesberg, Ludvika kn 19.1 (Mikael Ohlson*).

Senaste noteringen är från 1998 då ett ex sågs i Idre sn.

Mindre hackspett *Dendrocopos minor* (H)

Endast en konstaterad häckning rapporterad, Gassarvet, Leksands kn (Conny Land), 1 övrigt ca 70 ex med följande kommunfördelning: Avesta 1 ex, Borlänge 16, Falun 9, Gagnef 4, Hedemora 5, Leksand 2, Ludvika 12, Malung 11, Mora 5, Orsa 1, Rättvik 1, Säter 2.

Finns det verkligen inte fler mindre hackspettar i de sydöstra delarna av landskapet?

Tretåig hackspett *Picoides tridactylus* (H)

6 konstaterade häckningar i Ludvika (2), Malung (2), Orsa och Säter. I övrigt ca 61 ex. Kommunfördelning: Avesta 2 ex, Borlänge 2, Gagnef 3, Leksand 3, Ludvika 12, Malung 22, Mora 5, Orsa 4, Rättvik 3, Vansbro 2, Älvdalen 3.

*Korttälarka *Calandrella brachydactyla* (1,0)

Ludvika kn, Västmanland

1 ex 12-13.8 Hötjärn, Grängesberg, Ludvika kn (Bertil Rahm*, Mikael Ohlson m. fl.).

Andra fyndet i rapportområdet, det första gjordes 5.6 -95 vid Österviken, Storbyn, Avesta kn. Första fyndet i Västmanland.

Trädläarka *Lullia arborea* (H)

Häckning: 1 häckning Vinäs, Mora kn (Caj Runesson) Första häckningen i Mora, och 4:e konstaterade häckningen i Dalarna.

Trolig häckning: I området kring flygfältsrakan vid Övre Svärdsjö, Borlänge kn/Gustafs, Sätters kn sågs 1-6 ex 7.4-25.8 (Nils-Erik Björkbacka, Håkan Sandin m.fl.) men ingen säker häckning konstaterades detta år. 1 sj. 6.4-8.6 Lönnfallet, Grängesberg, Ludvika kn (Sten-Erik Bohlin). Häckning skedde här 1999 och 2000.

Ovriga fynd: 1 sträckande 1.4 Myrstigen, Ludvika (Pelle Adenäs), 3 ex 2.4 Grängesberg, Ludvika kn (Mikael Ohlson), 1 ex 5.4 Storbygården, Malungs sn (Janne Dahlén). Andra observationen i Malungs kommun, den första gjordes 1980. 1 ex 31.8 Galgbergstuppen, Falu kn

(Hans-Olov Bond), 1 ex 15.9 Romme, Borlänge kn (Gunnar Bäck), 1 ex 16.9 Järpbo, Borlänge kn (Nils-Erik Björkbacka).

Sånglärka *Alauda arvensis* (H)

Fynd jan-feb: 1 ex 7.1 Sälen, Äppelbo, Vansbro kn (Rune Heens, Janolof Granberg). Rastade vid fågelbord. 1 ex 4-6.2 Tylla hage, Torsängs omr. Borlänge kn (Yngve Johansson, Edline Hodi, Ulla Olofsson) 3 ex 4.2 Gagnefs kn (Anneli Juujärvi).

Berglärka *Eremophila alpestris* (58,1)

1 ex 22.4 V. Fors, Malungs sn (Jan Nordin).

Ladusvala *Hirundo rustica* (H)

13 rapporter av totalt 29 ex från de sista dagarna i april, tidigaste datum 27.4. Alla rapporterna från de södra delarna av landskapet.

Hussvala *Delichon urbica* (H)

Tidiga vårfynd: 3 ex 29.4 Sonnboviken, Avesta kn (Berndt Söderlund), 2 ex 29.4 Brunnsjön, Hedemora kn (Nils-Erik Björkbacka).

*Större piplärka *Anthus novaeseelandiae* (8,1)

1 ex 23.9 Bullsjön, Malungs sn (Janne Dahlén). Malungs 2:a fynd av arten, och Dalarnas 9:e.

Totalt har nu 13 fynd gjorts i rapportområdet inklusive Västmanlandsdelen av Ludvika kommun.

Rödstrupig piplärka *Anthus cervinus* (F)

Vårfynd: 1 ex 13.5 Lindånget, Orsa kn (Lars Hansson).

Ludvika kn, Västmanland

1 ex 14.5 Hötjärn, Grängesberg, Ludvika kn (Bertil Rahm).

*Skärpiplära *Anthus petrosus* (22,2)

1 ex 13.4 Galbergstippen, Falu kn (Fredrik Friberg), 1 ex 14.9 Revnäs, Sollerön, Mora kn (Caj Runesson).

Ett vår- och ett höstfynd är en mager utdelning om man ser till de senaste årens skörd. Observationerna gjordes under "normal" sträcktid för arten i Dalarna. Fler fynd har rapporterats till rtk, men beskrivningar saknas.

Sädeslärla *Motacilla alba* (H)

Vinterfynd: 1 ex överlevde hela vintern med hjälp av matning vid kommunallhuskvarteret, Mora. Fågeln sågs mellan 15.12 -00 - 25.4 -01 (Lars Andersson, Per Wikstrand). Fågeln försvann när vårens årtor ankom.

Detta höjer fjolårets decemberfynd till 4 och totala antalet decemberfynd till 6. Första övervintringen!

Engelsk sädeslärla *Motacilla alba yarrellii* (14,1)

En hane 26.6 kraftstationen, Horrmund, Transtrands sn. (Birger Johansson). Denna fågel har samhäckat med vanlig sädeslärla på lokalen sedan 1998 men sagan fick ett sorgligt slut då fågeln tyvärr blev påkörd och dödad.

Utöver Transtrandsfågeln har det gjorts 7 fynd de senaste fem åren, nämligen 2 1997, 2 1998 och 3 2000. Fyndet påverkar inte totalsumman som fortfarande är 14.

*Citronlärla *Motacilla citreola* (0,0)

Ludvika kn, Västmanland

1 1K 29.9 Hötjärn, Grängesberg, Ludvika kn (Pelle Adenäs*, Thorild Jonsson*, Bertil Rahm m.fl.). Första fyndet för rapportområdet och ett mycket väntat sådant. Fågeln upptäcktes på en nätstolpe i samband med ringmärkningen vid Hötjärn. Den lyfte efter en kort stund och flög ut i grönskan för att inte återfinnas.

Försärla *Motacilla cinerea* (H)

Häckningar: 1 par matade flygg unge 30.5 Långhags kraftverk, Solvarbo, Sätters kn (Fredrik Friberg), 1 par Gråda kraftstation, Gagnefs kn (Pelle Florell m.fl.), 1 par Österfors, Gagnefs kn (Sten-Erik Bohlin), 1 par Dädran, Rättviks kn fick ut minst en unge (Christer Larsen, Hanna Friberg m.fl.), 1 par Furudals bruk, Rättviks kn (Per Ax, Lars Hansson), 1 par med 4 ungar S. Almsjön, Lima sn (Kenneth Persson), 1 par med 5 ägg Ållingån, V. Fors, Malung sn (Janne Dahlén), 1 par Lidbosjön, Älvdalens kn (Kenneth Persson), 1 par Övre St. Gäljån, Älvdalens sn (Alf Nordin), 1 par Njupeskärr, Säma sn (Alf Nordin).

Sommarfynd: Under sommaren observerades försärlor på 11 olika runt om i Dalarna. Dessa var Vännebo kraftstation, Ludvika kn, 2 par Hagge å, Smedjebackens kn, Klosterån, Flinesjön, Hedemora kn, Norrdals kvam, Sätters kn, Noran och Forshuvudet, Borlänge kn, i Gagnef kn, Mångbro och Oxberg, Mora kn och Rymma, Gyrisberg och Väsa kraftstation, Älvdalens kn. Övriga fynd: Fynden redovisas kommunvis med antal fynd först och antal fåglar därefter. Ludvika 6:8, Säter 3:4, Borlänge 12:18, Falun 2:2, Gagnef 1:2, Rättvik 1:1, Leksand 1:2, Mora 4:6, Orsa 2:3, Malung 4:5 och Älvdalen 4:5.

Vinterfynd och sena höstfynd: 1 ex 3.11 Forshuvud, Borlänge kn (Håkan Sandin), 1 ex 24.11-1.12 Ludvika fors (Thorild Jonsson, Pelle Adenäs, Bertil Rahm).

10 häckningar är ett rejält uppsving från de senaste årens dåliga förekomst med 5 häckningar 2000 och 3 1999 men inte till 1996 och 1995 års nivå med 13 stycken. Detta kan bero på att rapporteringen är bristfällig då det tidigare i t. ex. Norrdalen, Sätters kn fanns fyra häckande par 1998 men bara ett detta år. Likaså häckade 5 par vid Köbärn, Lindvallen, Malungs kn 1998 men inget i år. Utöver häckningarna hyste 11 lokaler försärla under sommaren.

Vinterfynd är det första för landskapet. Även ett novemberfynd är anmärkningsvärt då arten är ovanlig redan i oktober. Förutom vinterfyndet, sommarfynden och häckningarna gjordes hela 40 fynd av 57 ex vilket är ett storslaget rekord. Föregående år gjordes 16 fynd och 21 fynd 1999. Arten kanske är på frammarsch i landskapet och framtiden får utvisa om ökningen kommer stå i sig.

Gulärla *Motacilla flava* (H)

Stora ansamlingar: Hela 300 ex 19.5 Ljåsjön, Ludvika kn (Pelle Adenäs, Thorild Jonsson).

Gårdsnyg *Troglodytes troglodytes* (H)

Fynd januari - mars: 2 ex 1.1 Nygårdsdalen, Borlänge kn (Ulla Olofsson), 1 ex 3-7.1 Marnästjärn, Ludvika kn (Pelle Adenäs), 1 ex 5.1 Slogåsen, Ludvika kn (Mikael Ohlsson), 2 ex 7-8.1 Frostbrunnsdalen, Borlänge kn (Nils-Erik Björkbacka, Yngve Johansson m.fl.), 1 ex 13.1 Grimssäker, Malungs kn. (Bror-Erik Larsson), 6 ex 20.1 Saxe, Smedjebackens kn (Mikael Ohlsson), 1 ex 21.1 Dalasågen, Vansbro kn (Arne Eriksson), 1 ex 12.2 Lilla Holmsjön, Borlänge kn (Gunnar Bäck), 1 ex 13.2 Bullerforsen, Borlänge kn (Erik Björkbacka), 1 ex 16.2 Forssa, Borlänge kn (Nils-Erik Björkbacka), 1 ex 17.2 Svinesjön, Hedemora kn (Pelle Adenäs, Thorild Jonsson m.fl.).

Fynd november - december: 1 ex 1.11-2.12 Marnästjärn, Ludvika kn (Pelle Adenäs), 1 ex 11.11 Svinesjön, Hedemora kn (Håkan Olsson), 1 ex 18 och 24.11 Frostbrunnsdalen, Borlänge kn (Nils-Erik Björkbacka, Håkan Olsson), 3 ex 29.11 Brunnsjön, Hedemora kn

(Fredrik Friberg), 1 ex 9.12 N. Grimsåker, Malungs kn. (Bro-Erik Larsson), 1 ex 13.12 Gamla sotpippen, Alvik, Gryksbo, Falu kn (Kalle Bergström), 1 ex 15.12 Bullerforsen, Borlänge kn (Lars-Erik Nilsson).

18 ex under perioden är nästan en dubbling av det tidigare rekordet på 10 ex 1997. De senaste åren har 8-9 fåglar setts vilket även det är höga siffror. Under åttiotalet var det mycket ovanligt med övervintrande gårdsmysgar men numera är arten inte längre ovanlig under vintern.

Under perioden nov - dec sågs 9 fåglar och även det är en hög notering. Arten tycks fortsätta att öka och i framtiden är det mycket möjligt att den är ett vanligt tillskott i vår vinterfauna.

Järnsparv *Prunella modularis* (H)

Sent höstfynd: 1 ex 5.11 Masugnen, Falu kn (Kalle Bergström).

Vinterfynd: 1 ex 1.1-30.3 Västra Fors, Malung sn (Jan Nordin, Heléne Nordin), 1 ex 3.2-3.3 Mora Folkhögskola, Mora kn (Kjell Westerdahl), 1 ex 12.12 Sälen, Äppelbo, Vansbro kn (Rune Heens).

Två fynd i början på året är helt rimligt p.g.a. den extremt milda hösten 2000. Vinterfynd nr 11-13.

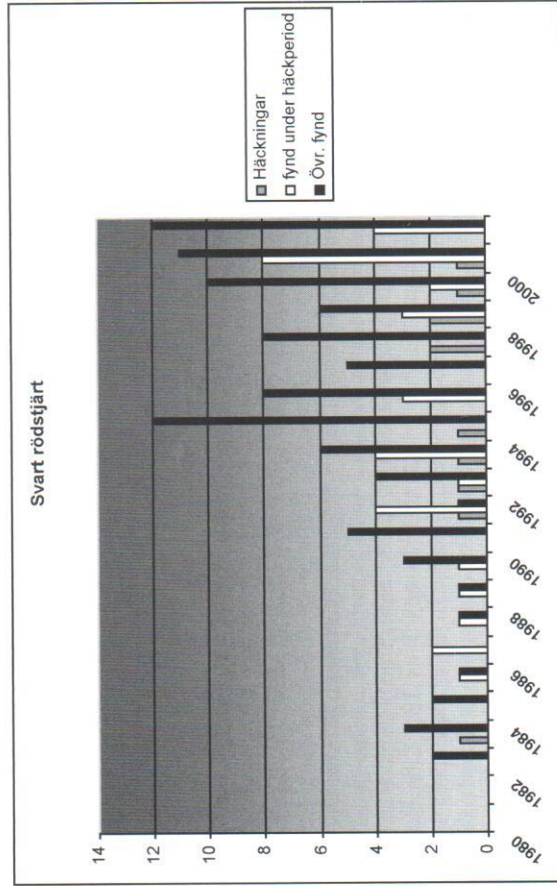
Rödhake *Erithacus rubecula* (H)

Vinterfynd: 1 ex 9.2-23.2 Vårdcentralen, Tisken, Falu kn (Lars Wallström), 1 ex 19.2 Sollerön, Mora kn (Simon Lundberg).

Strömstare *Cinclus cinclus* (H)

2 häckningar konstaterades 1.5 i södra Dalarna, nämligen vid Brötjärna, Gagnefs kn (Kristina Homman).

I Malungs kn konstaterades hela 36 häckande par (Kenneth Persson).

Näktergal *Luscinia luscinia* (H)

Totalt rapporterades 35 sj. ex.

Fynden redovisas kommunvis: Avesta: 3 sj, Hedemora: 10 sj, Säter: 4 sj, Borlänge: 13 sj, Falun: 1 sj, Gagnef: 2 sj och Malung: 1 sj.

Anmärkningsvärda fynd: 1 ex 20.6-30.6 Vallerås, Malungs sn (Börje och Janne Dahln), 1 ex 25.6 Malungsfors, Malung sn (Janne Dahln).

35 ex är en liten återhämtning sedan de senaste årens låga antal men under en tioårsperiod verkar beståndet vara relativt stabilt.

Svart rödstjärt *Phoenicurus ochruros* (h)

Totalt 15 fynd varav 3 under häckningstid fördelade på 6 kommuner, Ludvika: 5, Borlänge: 3, Falun: 1, Leksand: 1, Mora: 3, Malung: 1 och Älvdalen 2.

Vid SSAB, Borlänge gjordes ett fynd av en hybrid svart rödstjärt/rödstjärt under perioden 4-13.6 (Håkan Olsson, Yngve Johansson, Bengt Eriksson).

Ytterligare sommarfynd gjordes vid Njupeskar och Rössjöarna, Fulufället, Säma sn. Inget av fynden tyder på häckning. Sommarfynd saknas från flera tidigare säkra lokaler som ABB i Ludvika och Falu gruva. Trots det hade svarta rödstjärten ett bra år och det är bara under 2000 som fler fynd gjordes, nämligen 18.

Den svarta rödstjärten har verkligen haft en positiv trend i Dalarna de senaste åren. Innan 1990 var den mycket sparsamt rapporterad och var inte ens årlig men 1990 fick den dock fart. Det är ströfynden som står för den mesta av ökningen med bara några enskilda fynd på 80-talet till 12 fynd -94, 10 -99, 11 -00 och 12 -01. Häckfynden har varit märkvärdigt låga i relation till den dramatiska ökningen ströobsar. Bara två år har fler än ett par häckat och det har bara noterats 8 säkra häckningar i Dalarna (i diagrammet räknas även troliga häckningar in i häckningar). Sommarfynden ökar inte heller och om man bortser från 2000 så har det varit stabilt med 2-4 fynd sedan 1991.

Ökningen är antagligen ett resultat av att lämpliga industriområden och vedupplag kollas upp bättre men en reell ökning har nog också skett. Åtminstone är det säkert så för vår- och höstfynd.

Stenskvätta *Oenanthe oenanthe* (H)

Sena höstfynd: 1 ex 9.10 Tjärna grustag, Borlänge kn (Håkan Olsson).

Ludvika kn, Västmanland

1 ex 3.10 Jan Mattsdammen, Grängesberg, Ludvika kn (Sten-Erik Bohlin).

Rödvingetrast *Turdus iliacus* (H)

Stora ansamlingar: 300 ex 27.9 Högfjällshotellet, Sälen, Malung kn (Janne Dahln).

Dubbeltrast *Turdus viscivorus* (H)

Stora ansamlingar: 50 ex 12.4 Björnhyttans sopstation, Blötberget, Ludvika kn (Mikael Ohlsson), 25 ex 12.4 Halvars, Gonäs, Ludvika kn. (Mikael Ohlsson), 65 ex 16.4 Lindängat, Orsa kn (Lars Hansson), 35 ex 17.4 Hansjö, Orsa kn (Lars Hansson).

Ringtrast *Turdus torquatus* (H)

Häckningar: Ett par konstaterades häcka 1.6 vid Övre St. Gäljän, Älvdalens sn (Alf Nordin).

Värfynd: Fynden redovisas kommunvis med antal fynd följt av antal individer:

Avesta 1:1, Ludvika 6:8, Säter 1:1, Borlänge 4:4, Leksand 2:2, Mora 3:3, Vansbro 1:1 och Malung 5:7.

Sommarfynd: 1 hane 6.11 och ett par 25.6 Njupeskar, Älvdalens kn. (Per Lif, Weine

Snösparv.
Foto: Lars Hansson

Gråsiska ("brunsiska") *Carduelis flammæ cabaret* (T)

22 fynd är rapporterade av den sydliga rasen av gråsiska. Detta är lägre än under senare år, något som kan bero på variationer hos de olika gråsiskerascerna. I sin tur skapar det en osäkerhet om vad som är en "vanlig" gråsiska och vad som är en "brunsiska".

Trenden att de flesta fynden görs under senvintern respektive mars-april håller i sig, liksom att Ludvika ståtär med flest fynd. Dessutom finns fynd från Avesta, Borlänge, Hedemora, Malung och Mora.

8 ex 30-31.3 från Hörksbyn, Grängesberg, Ludvika (Bertil Rahm) är den största rapporterade ansamlingen under året.

Snösiska *Carduelis hornemanni* (T)

42 fynd har rapporterats under året, vilket är fler än under år 2000. 25 av fynden är gjorda under januari-april och 17 under oktober-december. Fördelningen kommunvis: Borlänge 12, Falun 6, Gagnef 1, Hedemora 3, Ludvika 12, Malung 5 och Mora 3.

Bändelkorsnäbb *Loxia leucoptera* (h)

Borlänge: 1 hanne 16-20.7 Vassjön, (Tony Fridolfsson m.fl.), Leksand: 1 hanne 9.9 Ullvi, (Karin Hallmans), Ludvika: 3 ex 18.8 Grängesberg (Mikael Ohlson), Malung: 1 ex 1.9 Kläppen, Transtrands sn (Per Lif), 1 ex 26.10 Grönland, Malungs sn (Janne Dahlén), Mora: 1 ex 19.11 Säxen, Solleröskogen (Bengt Oldhammer), Älvdalen: 3 ex 15.9 och 1 ex 7.10 Blyberg (Mattias Högberg), Ludvika, Västmanland 3 ex 21.10 Hötjärn (Bertil Rahm). För tredje året i rad relativt normal förekomst utan invasionsstendenser.

Rosentfink *Carpodacus erythrinus* (H)

Fynd i norra Dalarna: 2 ex 26.5 rastande Åsen, Älvdalen (Jan Hansson). Fynd av arten görs i det närmaste årligen inom Älvdalens kommun.

Tallbit *Pinicola enucleator* (h)

Stora flertalet av fynden är gjorda under början av året, något som givetvis är en fortsättning av det stora antalet fynd som gjordes under slutet av 2000. Under perioden gjordes 51

fynd med följande kommunfördelning: Avesta 4, Borlänge 15, Falun 17, Ludvika 19, Malung 2, Mora 4, Orsa 1, Rättvik 2, Smedjebacken 3.

De största flockarna under våren var: 35 ex 1.1 - 15.3 centrala Bjursås, Falun(Hans-Olov Bond) och 76 ex 1.1 Faluån, Falun(Fredrik Friberg).

Under övriga året gjordes endast tre fynd, samtliga i de nordligare delarna av landskapet: 2 ex 9.7 Stackmora, Orsa (Kjell och Ulla Ennalm), 6 ex 27.9 Högfjällshotellet, Sälen, Malung (Janne Dahlén), minst 52 ex 27.11 Kläppen, Transtrands sn, Malung (Per Lif). Lägg märke till det udda fyndet i Orsa under juli månad.

Stenknäck *Coccothraustes coccothraustes* (h)

Antalet fynd av arten fortsätter att ligga högt i Dalarna och fynden görs över en stor del av Dalarna, dock med en stark koncentration till de södra delarna. Saknas gör egentligen bara fynd från fjällvärlden i nordväst. I år är dock endast två häckningar konstaterade, men flera av fynden är gjorda i lämpliga häckningsbiotoper under häckningsperioden.

Häckningar: 1 par Sifferbo, Gagnef (Bror och Britta Wallbom), 1 par Sillerö, Malung (Oddmar Zars).

Kommunvis fördelning: Avesta 1, Borlänge 33, Falun 1, Gagnef 3, Hedemora 1, Leksand 1, Ludvika 6, Malung 7, Mora 2, Orsa 1, Rättvik 3, Smedjebacken 2, Vansbro 2, Älvdalen 1.

L-appsparr *Calcarius lapponicus* (H)

Större ansamlingar: 25 ex 7.4 Tingsnäs udde, Mora (Magnus Strömberg), 10 ex 23.4 Galbergstippen, Falun, (Yngve Johansson), som mest 30 ex 26.4 - 5.5 flygfältet, Malung (Janne Dahlén), 20 ex 4-5.5 Hole, Malung (Janne Dahlén), 20 ex 27.4 Leraåkrarna, Siljansnäs, Leksand (Conny Land).

Snösparv *Plectrophenax nivalis* (H)

Vinterfynd: 4 ex 19.2 Övre Svärdsjö, Borlänge (Yngve Johansson, Eddine Hodi). Stora ansamlingar: 75 ex 30.3 Naglatby, Säter(Ulla Olofsson), 65 ex 31.3 Söderbärke, Smedjebacken (Mikael Ohlson, Emmy Petersson).

Ortolansparv *Emberiza hortulana* (H)

Arten verkar gå en mycket ovisst framtid till mötes i Dalarna. Endast tolv fynd noterade under året, varav en konstaterad häckning i Gimsbärke, Borlänge (Sten-Erik Bohlin). Flertalet av de övriga fynden rör sjungande fåglar.

Kommunvis fördelning av fynden: Borlänge 7, Gagnef 1, Ludvika 1, Mora 1, Säter 2.

Videsparv *Emberiza rustica* (H)

Trots att videsparven har en häckningsmiljö som sällan besöks av fågelskådare måste 20 fynd under året anses vara lågt. Konstaterad häckning av arten finns endast från Kallbolsfloten, Orsa.

Ovansiljans ringmärkggrupp som normalt har gott om fynd av arten noterade få individer på såväl häckplats som under höststräcket.

Här finns anledning att vara observant under året för att se om det dåliga året var en tillfällighet.

Kommunvis fördelning av fynden: Falun 1, Leksand 1, Ludvika 5, Malung 6, Orsa 6, Rättvik 1.

Sävsparv *Emberiza schoeniclus* (H)

Två vinterfynd noterade: 1 ex 31.1 - 4.2 Tylla hage, Torsång, Borlänge kn. (Yngve Johansson m.fl.), 1 ex 17.2 Svinesjön, Hedemora kn. (Pelle Adenäs m.fl.).

Underkända rapporter 2000 på grund av att ingen raritetsrapport inkommit

Aftonfalk, 1 ex 21.8 Lappträppan, Smedjebacken.
Brun glada, 1 ex 23.6 Bingsjön, Rättvik.
Citronärkla, 1 ex 16.7 Heros, Smedjebacken.
Engelsk sädesärkla, 1 ex 24.4 Bullerforsen, Borlänge.
Jaktfalk, 1 ex 14.4 Utisund, Avesta.
Labb, 1 ex 19.4 Hedemora.
Pungmes, 1 ex 29.5 Leran, Smedjebacken.
Röd glada, 1 ex 3.4 Ornäs, Borlänge.
Röd glada, 1 ex 9.8 Borlänge.
Skärpiplärka, 1 ex 23.9 Höljäm, Ludvika.
Småtärna, 1 ex 21.7 Mora.
Svart kråka, 1 ex 15.6 Larsbosjön, Smedjebacken.
Tundrasädgås, 3-4 ex 25.9 Fatburen, Hedemora.
Vitryggig hackspett, 1 ex 26.1 Djura, Gagnef.
Ångs/stäpphök, 1 ex 23.5 Grangärde, Ludvika.
Ångs/stäpphök, 1 ex 30.8 Lappträppan, Smedjebacken.
Ångshök, 1 ex 21.4 Trollbosjön, Hedemora.
Ångshök, 1 ex 2.6 Limsjön, Leksand.

Bordlagda rapporter 2001 – raritetsrapport ej inkommen

Brun glada, 1 ex 29.5 Kyrkbyttjärn, Falun.
Brun glada, 1 ex 28.4 Skattlösberg, Ludvika.
Brun glada, 1 ex 23.8 Heros, Smedjebacken.
Fjällgås, 2 ex 19.6 Fullsta, Avesta.
Fjällgås, 9 ex 7-9.9 Fullsta Avesta.
Fjälluggla, 1 ex 1.10 Larsbo, Smedjebacken.
Kaspisk trut, 1 ex 29.10 Heros, Smedjebacken.
Labb (spetsstjärtad), 1 ex 12.9 Vattholmskären, Leksand.
Pungmes, 1 ex 6.5 och 13.5 Norsen, Ludvika.
Skärpiplärka, 1 ex 4.5 ABB-området, Ludvika.
Skärpiplärka, 1 ex 18.4 Heros, Smedjebacken.
Svart kråka, 1 ex 13.1 Gagnef.
Trastsångare, 1 ex 30.5 Saxehammar, Smedjebacken.
Trastsångare, 1 ex 13.5 L. Holmsjön, Borlänge.
Vitryggig hackspett, 1 ex 18.10 Söppelmyren, Smedjebacken.
Ångshök, 1 ex 24.6 Solvarbo, Säter.

Rapporter ännu under behandling av RK

Rödhuwad törnskata, 1 juvenil 22.9-1.10 Lindängat, Orsa.
Fläckskogstrast, 1 ex 27.10 Vattnäs, Mora.

Skrattmå – årets riksinventeringsart

I år genomförs i hela landet en inventering av antalet häckande skrattnåsar.
 En av anledningarna är att arten minskat kraftigt från mitten av 70-talet. RRRK Dalarna vill med detta upprop uppmåna alla som har möjlighet att hjälpa till med att inventera häckande fåglar.

Att bestämma antalet häckande par av skrattnåsar på en lokal kan ibland vara svårt, speciellt i stora kolonier på vegetationsrika lokaler. Eftersom kolonier plötsligt kan överges under pågående häckning bör räkningar utföras under ruvningsstiden.
 Boräkning är givetvis den tillförlitligaste metoden, men den är dels tidskrävande, dels bör den undvikas på grund av störningsmomentet.

Räkning av antalet ruvande fåglar ger i allmänhet ett bra resultat. Eftersom paren i en koloni inte startar sin häckning samtidigt, bör räkningar utföras vid två eller flera tillfällen med ett par veckors mellanrum. En tänkbar felkälla är att vilande fåglar av misstag räknas som ruvande. En ruvande fågel skiljs dock relativt lätt från en som blott vilar.
 Svårigheten ligger i att besöka kolonin vid rätt tillfälle. Tidigt under ruvningsperioden syns måsarna väl, men alla par har ännu inte börjat värpa. Senare har troligen alla par lagt, men vegetationen har då skjutit i höjden och döljer ruvande fåglar.

En tredje metod är att räkna totala antalet måsar, som befinner sig i kolonin (minus eventuellt 1-åriga, som uppehåller sig i kolonin utan att häcka), och dividera det erhållna antalet med 1,3. Denna metod ger lägre noggrannhet men kan bli nödvändig att använda för vissa kolonier.

I den mån det är möjligt att få fram uppgifter om häckningsframgången (antal flygga eller nästan flygga ungar per par) så är denna information synnerligen värdefull.

Låt oss hjälpas åt att göra årets riksinventering riktig bra och tillförlitlig!
 Uppgifter om häckade skrattnåsar sänds senast sista september till:

Lars-Göran Hansson
 Krångvägen 4
 796 30 Alvdalen
 0251-109 22
 nlg.hansson@swipnet.se

